Total No. of Questions : 6]

SEAT No. : [ ]

P2984

[Total No. of Pages : 4

[5801]-601

T.Y.B. Com.

BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK - II

(CBCS 2019 Pattern) (Semester -VI)

Time : 2½ Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) *Q.No.1 and Q.No.6 are compulsory.*
2) *Solve any 3 (Three) questions from the remaining questions nos. 2, 3, 4 and 5.*

Q1) A) Fill in the blanks (Any five) **[5]**

a) The person writing the cheque is called____________

(Drawer, Drawee, Payee)

b) To make a contract it takes at least__________ or more people are needed.

(One, two, three)

c) Every year since 1982, ____________ has been celebrated as consumer day.

(15 March, 16 March, 18 March)

d) The Act of __________ was enacted to protect Indian geographical producers in India.

(2000, 1999, 1998)

e) Negotiable instruments must be in___________Format.

(Written, Oral, Promise)

f) __________ is the theft of personal or confidential information from any person, organization or any system of organization.

(Cybercrime, Virus, e-mail spoofing)

munotes.in

B) Match the following **[5]**

	A Group		B Group
i)	Negotiable instrument Act	a)	1967
ii)	Information technology Act	b)	2019
iii)	The consumer protection Act	c)	1957
iv)	Copy right Act	d)	2000
v)	World intellectual property organisation	e)	1881

Q2) What is mean by promissory note? Explain the essentials of promissory note. **[15]**

Q3) What is E-commerce? Explain the significance and nature of E-commerce. **[15]**

Q4) Explain the three-tier consumer's Disputes Redressal Commissions **[15]**

Q5) What is patent? Explain the rights and obligation of patentee. **[15]**

Q6) Write short notes (any three) **[15]**

a) Essentials of bill of Exchange.

b) Electronic signature.

c) Salient features of consumer protection Act 2019.

d) Characteristics of trademarks.

e) Rights of design-holder.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 6]

P2984

[5801]-601
T.Y.B. Com.
BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK - II
(CBCS 2019 Pattern) (Semester -VI)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] *[एकूण गुण : 70*

सूचना : *1)* प्रश्न क्र. 1 आणि प्रश्न क्र. 6 सोडविणे अनिवार्य आहेत.

2) प्रश्न क्र. 2, 3, 4 आणि 5 मधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही पाच) **[5]**

i) धनादेश लिहिणाऱ्या व्यक्तीला .... असे म्हणतात.

(आदेशक, आदेशार्थी, प्राप्तकर्ता)

ii) करार करण्यासाठी किमान .... अथवा अधिक व्यक्तींची गरज असते.

(एक, दोन, तीन)

iii) सन 1982 पासून दरवर्षी .... हा दिवस 'जागतिक ग्राहक दिन' म्हणून साजरा केला जातो.

(15 मार्च, 16 मार्च, 18 मार्च)

iv) भारतात, भारतीय भौगोलिक उत्पादकांना संरक्षण देण्यासाठी .... कायदा अस्तित्वात आला.

(2000, 1999, 1998)

v) चलनक्षम दस्तऐवज हा .... स्वरूपात असणे आवश्यक आहे.

(लिखित, तोंडी, वचन)

vi) .... म्हणजे कोणत्याही व्यक्ती, संस्था किंवा संस्थेच्या कोणत्याही प्रणालीतून वैयक्तिक किंवा गोपनीय माहितीची चोरी होय.

(सायबर क्राइम, व्हायरस, ई–मेल स्पुफिंग)

munotes.in

ब) योग्य जोडया जुळवा. **[5]**

	अ गट		ब गट
i)	चलनक्षम दस्तऐवज कायदा	अ)	1967
ii)	माहिती तंत्रज्ञान कायदा	ब)	2019
iii)	ग्राहक संरक्षण कायदा	क)	1957
iv)	लेखाधिकार कायदा	ड)	2000
v)	जागतिक बौद्धिक संपदा संघटन	इ)	1881

प्र.2) वचनचिठ्ठी म्हणजे काय? वचनचिठ्ठीचे आवश्यक घटक स्पष्ट करा. **[15]**

प्र.3) ई-कॉमर्स म्हणजे काय? ई-कॉमर्सचे महत्त्व आणि स्वरूप स्पष्ट करा. **[15]**

प्र.4) त्रिस्तरीय ग्राहक तक्रार निवारण यंत्रणा स्पष्ट करा. **[15]**

प्र.5) पेटंट म्हणजे काय? पेटंटीचे अधिकार व जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा. **[15]**

प्र.6) टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[15]**

अ) हुंडीचे आवश्यक घटक

ब) इलेक्ट्रॉनिक सही

क) ग्राहक संरक्षण कायदा 2019 ची वैशिष्ट्ये

ड) व्यापारी चिन्ह/ट्रेडमार्क ची वैशिष्ट्ये

इ) आराखडा (संकल्प चित्र) धारकाचे अधिकार

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P6478

[Total No. of Pages : 7

[5801]-602

T.Y.B Com.

362 : ADVANCED ACCOUNTING-II

(2019 Pattern) (Semester - VI)

Time : 2½ Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) *Question 1 is compulsory.*
2) *Solve any 2 questions from Remaining Q.No. 2,3 and 4.*

munotes.in

Q1) A) Fill in the blanks (Any five out of Seven) **[5]**

a) Co-operative Societies are not formed for earning _________.

i) Loss ii) profit

iii) income iv) expense

b) The ____________ branches are not allowed to make their own purchases from open market.

i) Independent ii) Reliable

iii) Dependent iv) Current

c) Loading on surplus in stock is _______ to Branch Adjustment Account.

i) credited ii) debited

iii) expensed iv) utilized

d) Forensic Accounting provides an accounting analysis suitable to be used in_________ proceedings

i) Useful ii) legal

iii) notes iv) income

P.T.O.

e) ________ is the indicated quotient of two mathematical expressions.

i) Ratio ii) Proportion

iii) Derivatives iv) Futures

f) Liquidity ratios measures the ability of a firm to meet its _______________ obligations.

i) long term ii) current term

iii) short term iv) medium term

g) Current Ratio indicates ___________ of the business.

i) liquidity ii) profitability

iii) nature iv) solvency

B) True of False (Any five out of Seven): **[5]**

a) In case of Marketing Co-operative Society the profit and Loss Account has to be divided into two parts showing separately the Trading Account and Profit and Loss Account.

b) The final accounts of Co-operative Societies are required to be approved by the members in the Annual General Meeting.

c) The branch which keeps full system of accounting is said to be an independent one.

d) The difference between invoice price and cost price of goods is called "Loading'.

e) Branch Adjustment Account is prepared to ascertain the net profit of the branch.

f) Ratio analysis helps in investment decisions.

g) Current ratio is also known as 1:2 ratio.

munotes.in

C) Match the following :- **[5]**

1)	Ideal Liquid Ratio	a)	Liquidity and solvency position
2)	Branch Petty Cash Account	b)	Synthetic Method
3)	Debtors Method	c)	Investigation of fraud
4)	Forensic Accounting	d)	To ascertain actual petty expense
5)	Balance Sheet	e)	1:1

D) Short Notes (Any three out of six): **[15]**

a) Consumer Co-operative Society.

b) Need for Branch Accounting.

c) Forensic Accounting.

d) 'Panchasutri' of Corporate Social Responsibility.

e) Derivatives.

f) Financial Statement Analysis.

munotes.in

Q2) From the following Trial Balance of Peoples Co-operative Credit Society Ltd. as on 31st March 2022 and other adjustments prepare Profit and Loss Account for the year ended 31st March 2022 and a Balance Sheet as on that date. **[20]**

Trial Balance as on 31st March 2022

Particulars	Debit Amount	Credit Amount
Cash in Hand	170	
Cash at Bank	1300	
Fixed Deposit	15000	
Furniture	1200	
Interest on Deposits	8000	
Outstanding Interest on Loans	800	
Salary	3000	
Establishment Charges	200	
Printing and Stationery	150	
Travelling Expenses of Staff	200	
Insurance charges	150	
Contribution to Staff provident Fund	200	
Loan due from Members	300000	

Share Capital		70000
Reserve Fund		10000
Members Deposit		210875
Unpaid Dividend		1010
Dividend Equalisation Reserve		1000
Staff Provident Fund		2000
Profit and Loss Appropriation Account (Balance as on 01/04/2020)		1000
Profits for the year 2020-2021		16000
Interest		17000
Commission		1000
Share Transfer Fees		200
Co-Operative Development Fund		200
Education Fund		85
Total	330370	330370

munotes.in

Other Adjustments:

a) Interest due to Members Deposit was Rs.500.

b) Interest accrued due but not received was Rs.200.

c) Additions to furniture during the year amounted to Rs. 100. Provide depreciation @10% p.a. on closing balance.

d) Salary outstanding and prepaid amounted to Rs.30 and Rs.50 respectively.

e) Audit fees due but not paid for the year amounted to Rs.300.

f) Authorised Share Capital of the society was 10000 shares of Rs.l0 each.

g) It was proposed the following appropriations for the year 2020-2021.

   i) Dividend to the shareholders @5% on Share Capital.

   ii) 25% to Reserve Fund.

   iii) Additions to Dividend Equalisation Reserve Rs.500.

   iv) Additions to Buildings Fund Rs.1000.

Q3) The following is the Profit and Loss for the year ending 31st March 2021 and Balance Sheet as on that date of C Ltd. **[20]**

Profit and Loss Account for the year ending 31st March 2022

Dr. Cr.

Particulars	Amount	Particulars	Amount
To Opening Stock	10000	By Sales	100000
To Purchases	55000	By Closing Stock	15000
To Gross Profit c/d	50000		
Total	115000	Total	115000
To Office Expense	15000	By Gross Profit b/d	50000
To Interest	3000		
To Selling Expense	12000		
To Net Profit c/d	20000		
Total	50000	Total	50000

Balance Sheet as on 31st March 2022

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Share Capital Shares at 10 each	100000	Land and Building	50000
Profit and Loss	20000	Plant and Machinery	30000
Creditors	25000	Stock	15000
Bills Payable	15000	Debtors	15000
		Bills Receivable	12500
		Cash at Bank	17500
		Furniture	20000
Total	160000	Total	160000

Other Information:

i) Average Debtors Rs. 12500

ii) Credit Purchases Rs.40000

iii) Credit Sales Rs.80000

munotes.in

Calculate :

i) Stock Turnover Ratio

ii) Debtors Turnover Ratio

iii) Creditors Turnover Ratio

iv) Working Capital Turnover Ratio

v) Sales to Capital Employed

vi) Return on Shareholders Funds

vii) Gross Profit Ratio

viii) Net Profit Ratio

Q4) Jain Brothers, Jalgaon has a branch at Dhulia. All goods required for sale at Dhulia are supplied from Jalgaon at cost plus 25% and all cash received at the branch is banked daily in the Head Office Account opened in a Bank at Dhulia From the following particulars prepare Dhulia Branch Account in the books of Jain Brothers, Jalgaon, Head Office for the year ended 31st March 2022. **[20]**

Particulars	Amount
Balances as on 1st April 2021	
Stock	79000
Debtors	113000
Petty Cash	900
Returns from Customers	4000
Returned goods to Head Office	10000

munotes.in

Bad Debts written off	1000
Bad Debts Provision	2100
Selling for Cash	14000
Rent payable on 31st March 2022	1000
Allowances given to Credit Customers	4500
Branch expenses paid by Head Office Rent Salary Sundries	 14000 15000 7000
Petty Cash Expenses at Branch	2400
Total Sales	349000
Petty Cash Remittances Balances as on 31st March 2022 Stock Debtors	2800 84000 195100
Goods Invoiced to Branch	250000

● ● ●

munotes.in

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P2985

[Total No. of Pages : 4

[5801]-603

T.Y. B.Com.

BUSINESS ECONOMIC

363 - Indian and Global Economic Development - II

(CBCS 2019 Pattern) (Semester -VI)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) *Question No. 1 and question No.6 are compulsory.*
2) *Solve any three quetions from the remaining questions Nos. 2, 3, 4 and 5.*
3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (Attempt any 5) **[5]**

i) Gender development index was introduced in the year_________

a) 1995 b) 1996

c) 1998 d) 2014

ii) India ranks on_____ in the year 2021 Global Hunger index.

a) 116 b) 101

c) 105 d) 107

iii) I.M.F. established in______________

a) 1990 b) 1995

c) 1944 d) 1950

iv) No. of countries involved in SAARC________

a) 7 b) 8

c) 11 d) 21

v) _____________ is the international trade.

a) Trade between two countries

b) Trade between regions

c) Trade between province

d) All above

vi) India joined W.T.O in the year____________

a) 1990 b) 1995

c) 2000 d) 2005

munotes.in

B) Match the following **[5]**

A		B	
i)	Human Development index	a)	Gender development index
ii)	F.D.I.	b)	2014
iii)	BRICS	c)	1995
iv)	W.T.O	d)	Foriegn capital
v)	GDI	e)	Mahbub-UL-Haq

Q2) Explain in detail the role of Human resource in economic development. **[15]**

Q3) What is the foriegn capital? Explain in the detail the role of foriegn capital in economic development. **[15]**

Q4) Define the balance of payment and Explain causes of unfavourable balance of payment. **[15]**

Q5) Explain in detail the functions of I.M.F. **[15]**

Q6) Write short notes (Any 3) **[15]**

a) Human poverty index.

b) Types of foreign capital.

c) Indian's foreign trade policy (EXIM)

d) Functions of world bank.

e) Objectives of SAARC.

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 6]

P2985

[5801]-603

T.Y. B.Com.
BUSINESS ECONOMIC
363 - Indian and Global Economic Development - II
(CBCS 2019 Pattern) (Semester -VI)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : *2½ तास]* *[एकूण गुण : 70*

सूचना : *1)* प्रश्न क्र. 1 आणि 6 अनिवार्य आहे.
2) प्रश्न क्र. 2, 3, 4 आणि 5 यापैकी कोणतेही 3 प्रश्न सोडवा.
3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* अ) रिकाम्या जागा भरा. **[5]**

i) लिंगभाव विकास निर्देशांक .... या वर्षापासून प्रसिद्ध करण्यात आला.
अ) 1995 ब) 1996
क) 1998 ड) 2014

ii) 2021 च्या जागतिक उपासमार निर्देशांकानुसार भारताचा जगात .... क्रमांक लागतो.
अ) 116 ब) 101
क) 105 ड) 107

iii) .... या वर्षी आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची स्थापना झाली.
अ) 1990 ब) 1995
क) 1944 ड) 1950

iv) सार्क या संघटनेचे .... सभासद देश आहे.
अ) 7 ब) 8
क) 11 ड) 21

v) .... हा आंतरराष्ट्रीय व्यापार आहे.
अ) दोन देशांमधील व्यापार ब) प्रदेशांमधील व्यापार
क) प्रांतामधील व्यापार ड) वरिल सर्व

vi) .... या वर्षी भारत जागतिक व्यापार संघटनेचा सभासद झाला.
अ) 1990 ब) 1995
क) 2000 ड) 2005

munotes.in

ब) जोड्या जुळवा.

अ		ब	
i)	मानवी विकास निर्देशांक	अ)	लिंगभाव विकास निर्देशांक
ii)	F.D.I.	ब)	2014
iii)	BRICS	क)	1995
iv)	W.T.O.	ड)	परकिय भांडवल
v)	GDI	इ)	महबुब-ऊल-हक

प्र.*2)* आर्थिक विकासात मानवी संसाधनाची भुमिका सविस्तर स्पष्ट करा. **[15]**

प्र.*3)* परकिय भांडवल म्हणजे काय? आर्थिक विकासातील परकिय भांडवलाची भुमिका सविस्तर स्पष्ट करा. **[15]**

प्र.*4)* व्यवहारतोलाची व्याख्या द्या आणि व्यवहारतोल असमतोलाची कारणे स्पष्ट करा. **[15]**

प्र.*5)* आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीचे कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा. **[15]**

प्र.*6)* टिपा लिहा. (कोणतेही तीन) **[15]**

अ) मानवी दारिद्र्य निर्देशांक

ब) परकिय भांडवलाचे प्रकार

क) भारताचे विदेशी व्यापार धोरण (आयात-निर्यात)

ड) जागतिक बँकेची कार्ये

इ) सार्कची उद्दिष्ट्ये

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P2986

[Total No. of Pages : 4

[5801]-604

T.Y.B. Com.

363 - INTERNATIONAL ECONOMICS - II

(CBCS 2019 Pattern) (Semester -VI)

Time : 2½ Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) *Question No. 1 and question No.6 are compulsory.*
2) *Solve any three quetions from the question No.2 to question No.5*
3) *Figure to the right side indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (Attempt any-5) **[5]**

i) ______A disequilibrium in balance of payment can also be corrected by____________

a) Appreciation b) Devaluation

c) Revaluation d) Depreciation

ii) ________ is a component of invisible exports.

a) Software services b) Machinaries

c) Equipments d) Medicienes

iii) The head quarter of MNC's is loketed_______Country

a) Own country b) Nebour country

c) In The working country d) All country

iv) In the market where one currency is traded for another currency____________

a) Forex market b) Credit market

c) Money market d) Capital Market

v) Current account of balance of payment recods_______

a) Exports and imports of consumer goods

b) Exports and imports of capital goods

c) Inflow of investment

d) Out flow of investment.

vi) International monitory Fund established in__________ this year

a) 1950 b) 1949

c) 1946 d) 1951

P.T.O.

munotes.in

B) Match the following **[5]**

A group		B group	
i)	SAARC	a)	Labour organisation
ii)	World trade organisation	b)	Fix & Flexible exchange rate
iii)	Balance of payment	c)	WTO
iv)	Brain drain	d)	Rigional organisation.
v)	Forign Exchange	e)	Current account & capital account

Q2) Explain the measures to correct disequillbrium in balanance of payment. **[15]**

Q3) Explain the structure and functions of foreign exchange market. **[15]**

Q4) What is meant by labour migration? Explain the causes and effects of labour Migration. **[15]**

Q5) Eexplain the objectives and functions of WTO. **[15]**

Q6) Write short note (Any-3). **[15]**

a) Convertibility of Rupee

b) Foreign Exchange market.

c) Brain Drain.

d) International monetary fund [IMF]

e) World Bank.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 6]

P2986

[5801]-604

T.Y.B. Com.

363 - INTERNATIONAL ECONOMICS - II

(CBCS 2019 Pattern) (Semester -VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ *: 2½* तास*]* *[*एकूण गुण *: 70*

सूचना :– *1)* प्रश्न क्र. 1 आणि प्रश्न क्र. 6 सोडविणे अनिवार्य आहेत.

2) प्रश्न क्र. 2 ते प्रश्न क्र. 5 यापैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

4) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.*1)* अ) योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही पाच) **[5]**

i) व्यवहारतोलातील असमतोल .... मूळे दूर केला जावू शकतो.

अ) नोटबंदी ब) अवमुल्यन

क) पुनर्मूल्यांकन ड) घसारा

ii) .... हा निर्यातीचा अदृष्य भाग आहे.

अ) सॉफ्टवेअर सेवा ब) मशिनरी

क) सामग्री ड) औषधे

iii) बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचे मुख्यालय .... देशात असते.

अ) स्वत:च्या देशात ब) शेजारच्या देशात

क) व्यवसाय कार्यरत देशात ड) सर्व देशांत

iv) .... या बाजारामध्ये एका देशाच्या चलनाचा दूसऱ्या देशाच्या चलना बरोबर व्यापार केला जातो.

अ) विदेशी विनिमय बाजार ब) पतबाजार

क) नाणेबाजार ड) भांडवल बाजार

v) व्यवहारतोलातील चालू खात्यामध्ये .... ची नोंद केली जाते.

अ) वस्तूंची आयात निर्यात ब) सरकारच्या कर्ज विषयक धोरणातील बदल

क) सरकारी गुंतवणूक ड) परदेशातून आणि परदेशात केलेली गुंतवणूक

vi) आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीची स्थापना .... या वर्षी झाली.

अ) 1950 ब) 1949

क) 1946 ड) 1951

munotes.in

ब) जोडया लावा. [5]

	अ गट		ब गट
i)	सार्क	अ)	श्रमिक संघटना
ii)	जागतिक व्यापार संघटना	ब)	स्थिर व बदलते विनिमयदर
iii)	व्यवहारतोल	क)	WTO
iv)	बौद्धिक निस्सारण	ड)	प्रादेशिक संघटना
v)	परकिय विनिमय	इ)	चालू खाते व भांडवली खाते

प्र.*2)* व्यवहारतोलातील असमतोल दूर करण्याचे उपाय स्पष्ट करा. **[15]**

प्र.*3)* परकिय विनिमय बाजाराची रचना आणि कार्ये स्पष्ट करा. **[15]**

प्र.*4)* श्रमाच्या स्थलांतराचा अर्थ सांगून त्याची कारणे आणि परिणाम स्पष्ट करा. **[15]**

प्र.*5)* जागतिक व्यापार संघटनेची उद्दीष्ट्ये आणि कार्ये स्पष्ट करा. **[15]**

प्र.*6)* टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[15]**

अ) रूपयाची परिवर्तनियता

ब) परकिय विनिमय बाजार

क) बौद्धिक निस्सारण

ड) आंतरराष्ट्रीय नानेनिधी

इ) जागतिक बँक

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 2]

SEAT No. :

P2987

[Total No. of Pages : 8

[5801]-605

T.Y.B. Com.

364 : AUDITING & TAXATION - II

(2019 Pattern) (Semester -VI)

Time : 2½ Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***
3) ***Use to calculator is allowed.***

Q1) A) Select the correct option from the, following multiple options. **[5]**

i) __________ is a unique 10 digit alpha-numeric number to identify an assessee.

a) TAN b) PAN

c) Aadhar d) TIN

ii) ________ % of NAV is allowed as standard deduction case at layout property.

a) 30% b) 50%

c) 20% d) 10%

iii) A resident individual can avail rebate U\S 87A, if the taxable income does not exceed__________

a) ₹ 2,50,000 b) ₹ 3,00,000

c) ₹ 5,00,000 d) ₹ 3,50,000

iv) Advance tax of not less than 15% is payable___________

a) On or before 15th march

b) On or before 15th June

c) On or before 15th september

d) On or before 15th December

v) SFT stands for___________

a) Spcial financial tracks.

b) Small financial transactions

c) Special financial transaction

d) Special for taxation.

P.T.O.

munotes.in

B) Write the following definitions: **[5]**

i) Person

ii) Annual information return (AIR)

iii) Tax deducted at soure (TDS)

iv) Short term capital Gain

v) Allowances

C) Write the short notes (any 2) **[10]**

i) Perquisites

ii) Provident fund

iii) Types of house property.

Q2) Solve any 3 problems out of 4 **[30]**

a) Miss Rakhi, Chandwad has the following salary structure. **[10]**

Basic Salary	₹ 30,000 p.m.
D.A (Not forming the part of retirement benefit)	₹ 10,000 p.m.
Hostel Allowance	₹ 2,000 p.m.
Tiffin Allowance	₹ 1,000 p.m.
Transport Allowance	₹ 4,000 p.m.
Bonus	₹ 40,000 p.a.
Commission	₹ 30,000 p.a.
Free refreshment in the office	₹ 10,000 p.a.
Free meals for 270 working days costing	₹ 300 per meal
Mobile phone facility	₹ 1,800 p.m.

She has been provided with 1800 cc along with driver for both private and office purpose, She has paid professional Tax @ ₹ 220 p.m. compute her net salary for A.Y. 2022-23

munotes.in

b) Compute income under the head income from house property of Shriram from the following information for A.Y. 2022-23 house 1 and House 2 has been occupied for own residence house 3 is used for own business. All the loans on the 3 properties have been taken before 1.4.99. **[10]**

Particulars	House 1	House 2	House 3
Muncipal value	6,56,250	3,93,750	5,68,750
Fair Rent	3,93,750	3,93,750	3,50,000
Standard Rent	5,25,000	4,55,000	3,50,000
Muncipletax	15%	15%	15%
Repairs	8,750	12,960	31,330
Godown rent	-	-	-
Ground rent	8880	18,390	61,300
Interest on loan	40,000	1,00,000	20,000

c) Follwing is the profit & Loss A/C of Mrs. Vedika for the P.Y. 2021-22 **[10]**

Profit & Loss A/C

Dr. Cr.

Particulars	₹	Particulrs	₹
To Repairs on Building	1,75,500	By Gross Profit	8,16,750
To Intrest	1,48,500	By Income Tax refund	2025
To Travelling	1,75,500	By Dividend	4,725
To Contribution to research	1,35,000	By Interest on Deposit	7,425
To Professional tax	743		
To advertisement	68,850		
To Net profit	1,26,832		
	8,30,925		8,30,925

<u>Other information :</u>

i) Repair of Building includes ₹1,01,250 Spent for construction of compound wall around the business premises.

ii) Interest includes ₹60,750 payable outside, India on which TDS not been deduced.

iii) Personal travelling for private purpose ₹3,375

iv) Contribution made for scientific research is the approved amount

v) Depreciation allowable as per income Tax ₹20,925

Compute taxable income for business of mrs. Vedika for the A.Y. 2022-23

munotes.in

d) Mr. Deva chandra has the following income for the F.Y. 2021-22 **[10]**

Gross salary	₹ 6,52,800
House property	Nill (Self occupied)
Short term capital Gain on sale of shares	₹ 43,350
(Subject to security transaction tax)	
Long term capital Gain	₹ 18,700
<u>Other Income</u>	
Bank interest	₹ 5,950
Dividend on shares of Indian companies	₹ 6,800
Interest on Government securities	₹ 4,250
Interest on debenture	₹ 10,200
Interest on P PF	₹ 7,650

Mr. Devchandra made the following investment during the year

contribution to RPF	₹ 7,956
Deposit in PPF account	₹ 4,250
LIC Premium	₹ 5,100

Compute his taxable income and tax liability for the A.Y. 2022-23 under old regine.

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 2]

P2987

[5801]-605
T.Y.B. Com.
364 : AUDITING & TAXATION - II
(2019 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] [एकूण गुण : 50

सूचना :
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) कॅल्क्युलेटर वापरण्यास परवानगी आहे.
4) आवश्यक असल्यास इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) अ) खाली दिलेल्या पर्यायातुन योग्य पर्याय निवडा. [5]

i) .... करदात्याला ओळखण्यासाठी एक अद्वितीय 10 अंक अल्प संख्यात्मक संख्या आहे.

अ) टॅन ब) पॅन

क) आधार ड) टीन

ii) ....% गृहसंपत्तीच्या भाडयातून मिळणाऱ्या वार्षिक मुल्य मानक वजावर म्हणुन अनुमत आहे.

अ) 30% ब) 50%

क) 20% ड) 10%

iii) ज्या रहिवासी व्यक्ती चे करपात्र उत्पन्न .... पेक्षा जास्त नसेल अशी व्यक्ती कलम 87 A खाली सुट घेवु शकते.

अ) ₹ 2,50,000 ब) ₹ 3,00,000

क) ₹ 5,00,000 ड) ₹ 3,50,000

iv) ज्यांचे आगाऊ कर 15% पेक्षा कमी नाही अश्या व्यक्तींना .... या तारखेच्या आत देय आहे.

अ) 15 मार्च किंवा त्याअगोदर ब) 15 जुन किंवा त्याअगोदर

क) 15 सप्टेंबर किंवा त्याअगोदर ड) 15 डिसेंबर किंवा त्याअगोदर

v) SFT म्हणजे

अ) विशेष आर्थिक ट्रॅक ब) छोटे आर्थिक व्यवहार

क) विशेष आर्थिक व्यवहार ड) कर आकारणीसाठी विशेष

munotes.in

ब) खालील संज्ञा स्पष्ट करा. [5]

i) व्यक्ती

ii) वार्षिक माहिती विवरणपत्र (AIR)

iii) उगम (स्त्रोत) वर होणारी कर कपात

iv) अल्पकालीन भांडवली नफा

v) भत्ते

क) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [10]

i) सोयी व सुविधा

ii) निर्वाह निधी

iii) घरमालमत्तेचे प्रकार

प्र.2) दिलेल्या 4 उदाहरणातुन कोणतेपण 3 सोडवा : [30]

अ) श्रीमती राखी, चांदवड यांनी पगारापासून मिळणाऱ्या मिळकतीची माहिती उपलब्ध करून दिलेली आहे. [10]

मुळ पगार	₹ 30,000 प्रति. महा.
महागाई भत्ता (निवृत्ती वेतनात धरला जाणार नाही)	₹ 10,000 प्रति. महा.
वसतीगृह भत्ता	₹ 2,000 प्रति. महा.
डब्बा भत्ता	₹ 1,000 प्रति. महा.
वाहतुक भत्ता	₹ 4,000 प्रति. महा.
बोनस	₹ 40,000 प्रति. वर्ष.
कमिशन	₹ 30,000 प्रति. वर्ष.
कार्यालयात मिळणारा मोफत अल्पोहार	₹ 10,000 प्रति. वर्ष.
270 दिवसाकरिता मोफत जेवन	₹ 300 प्रति. जेवन
मोबाईल फोन सोय	₹ 1,800 प्रति. महा.

श्रीमती राखी यांना 1800 सी. सी. कार ड्रायव्हर सह दिली असुन कारचा वापर हा खाजगी तसेच कार्यालयीन कामासाठी केला जातो. तसेच यांनी व्यवसाय कर वजावट ही प्रति महा ₹ 220 आहे. वरिल माहितीच्या आधारे कर निर्धारण वर्ष 2022-23 साठी पगारातुन मिळणारे निव्वळ वेतन शोधा.

munotes.in

ब) श्री. श्रीराम यांच्या मालकीचे 3 घरे आहेत. घर क्रं. 1 व 2 ते स्वत:च्या राहण्यासाठी वापरतात व घर क्रं. 3 याचा वापर व्यवसायासाठी करतात. सर्व घर मालमत्तेवरील कर्ज यांनी 1.4.99 या अगोदर घेतलेले आहेत. श्रीराम यांचे गृहसंपत्ती पासुन मिळणारे उत्पन्न शोधा. **[10]**

तपशील	घर क्रं. 1	घर क्रं. 2	घर क्रं. 3
नगरपालीका मुल्यांकन	6,56,250	3,93,750	5,68,750
वाजवी भाडे	3,93,750	3,93,750	3,50,000
प्रमाणीत भाडे	5,25,000	4,55,000	3,50,000
नगरपालीका कर	15%	15%	15%
दुरूस्ती	8,750	12,960	31,330
गोदामाचे भाडे	-	-	-
जमीन भाडे	8880	18,390	61,300
कर्जावरील व्याज	40,000	1,00,000	20,000

क) श्रीमती वेदीका यांनी आर्थिक वर्ष 2021-22 साठीचे नफा तोटा पत्रक दिले आहे. **[10]**

Dr. नफा तोटा पत्रक Cr.

तपशील	रक्कम ₹	तपशील	रक्कम ₹
इमारत दुरूस्ती	1,75,500	ढोबळ नफा	8,16,750
व्याज	1,48,500	प्रत्यक्ष कर परतावा	2025
प्रवास	1,75,500	लांभाश	4,725
संशोधनासाठी योगदान	1,35,000	ठेवीवरील व्याज	7,425
व्यवसाय कर	743		
जाहिरात	68,850		
निव्वळ नफा	1,26,832		
	8,30,925		8,30,925

<u>इतर माहिती :</u>

i) इमारत दुरूस्ती मधील ₹1,01,250 हा खर्च व्यवसाय इमारती बाजुला भिंतीचे कंपाऊड बांधण्यासाठी झाला आहे.

ii) व्याज मध्ये समाविष्ट असणारे ₹60,750 हे भारताबाहेरील मिळकत असुन त्यावर टी.डी.एस. वजावट झालेली नाही.

iii) स्वत:च्या प्रवासाचा खर्च स्वत:साठी ₹3,375 झालेला आहे.

iv) संशोधनासाठी दिलेले योगदान हे कायदयाच्या मर्यादेच्या अंतर्गत आहे.

v) प्रत्यक्ष कर कायदयाप्रमाणे घसारा हा ₹20,925 मान्य आहे.

वरील दिलेल्या माहितीच्या आधारे कर निर्धारण वर्ष 2022-23 साठी व्यवसायापासून मिळणारे करपाम उत्पन्न शोधा.

munotes.in

ड) श्री देवचंद्रा यांनी आर्थिक वर्ष 2021-22 करीता मिळालेल्या उत्पन्नाची व गुंतवणुकीची माहिती दिली आहे. **[10]**

ढोबळ पगार	₹ 6,52,800
गृहसंपत्ती पासुन मिळणारे उत्पन्न	Nill (स्वत:च्या राहण्यासाठी)
अल्पकालीन भांडवली नफा (भाग विक्री)	₹ 43,350
(सुरक्षा व्यवहार करा सहीत)	
दीर्घकालीन भांडवली नफा	₹ 18,700
<u>इतर उत्पन्न :</u>	
बँकेतील व्याज	₹ 5,950
भारतीय कंपनीकडून मिळालेला लांभाश	₹ 6,800
सरकारी गुंतवणुकीवरील व्याज	₹ 4,250
कर्जरोख्यावरील व्याज	₹ 10,200
भविष्य निर्वाह निधी वरील व्याज	₹ 7,650

श्री देवचंद्रा यांनी खालील गुंतवणुक केल्या आहेत.

मान्यताप्राप्त भविष्य निर्वाह निधी	₹ 7,956
सार्वजनिक भविष्य निर्वाह निधी मध्ये गुंतवणुक	₹ 4,250
आर्युविमा हप्ता	₹ 5,100

श्री देवचंद्रा यांचे करनिर्धारण वर्ष 2022-23 करीता करपाम उत्पन्न व करदेयता काढा.

(करदेयता काढतांना जुन्या शासनाच्या तरतुदीचा वापर करावा)

munotes.in

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

P4019

[Total No. of Pages : 4

[5801]-606

T. Y. B.Com.

BUSINESS ADMINISTRATION - II

(365 A) : Human Resource Management & Marketing

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - VI)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) A) Fill in the blank with most appropriate alternative (any five) : **[5]**

i) The concept of marketing is based on _______ in modern times.

a) Customer b) Sale

c) Profit d) Publicity

ii) If all the components of marketing mix are used properly, _________ can be achieved.

a) Publicity b) Product

c) Profit d) Refund

iii) Consumer goods are considered in _________.

a) Original Production b) Basic Production

c) Expected Production d) Potential Production

iv) _________ this factor is important to impress customers.

a) Direct Advertising b) Marketing

c) Promotion d) Market

v) Publicity of goods or services is called _________.

a) Advertising b) Distribution

c) Market d) Sale

vi) When production organizations produce goods on the principle of 'no profit no loss', the goods are considered to be in the _________ stage of the product life cycle.

a) Start b) Growth

c) Stability d) Peak point

munotes.in

B) Match the following : **[5]**

	Column A		Column B
1)	Marketing objective	a)	Family Brand
2)	Consumer Market	b)	Mass Marketing
3)	Packaging	c)	P's of Marketing Mix
4)	Huge portion of audience	d)	Job analysis Technique
5)	Bajaj group	e)	Customer satisfaction

Q2) Write a short note (Any 2) : **[10]**

a) Nature of Marketing

b) Advantages of Market segmentation

c) Branding

d) Difference between Advertising and Publicity

Q3) a) Explain the Scope and Objectives of Marketing. **[8]**

b) What is Marketing Mix? Explain seven P's of Marketing Mix. **[7]**

Q4) a) Explain the term brand along with **[8]**

i) Brand Loyalty

ii) Brand Extension

b) What is advertising? Explain types of advertising media. **[7]**

❄ ❄ ❄

munotes.in

Total No. of Questions : 6]

P4019

[5801]-606

T. Y. B.Com.

BUSINESS ADMINISTRATION - II

(365 A) : Human Resource Management & Marketing

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणत्याही 5) **[5]**

i) विपणन ही संकल्पना आधुनिक काळात .... वर आधारीत आहे.
अ) ग्राहक ब) विक्री
क) नफा ड) प्रसिद्धी

ii) विपणन मिश्रच्या सर्व घटकांचा योग्य प्रकारे वापर केल्यास .... मिळवता येतो.
अ) प्रसिद्धी ब) उत्पादन
क) नफा ड) परतावा

iii) ग्राहकोपयोगी वस्तूंचा विचार .... मध्ये केला जातो.
अ) मूळ उत्पादन ब) मूलभूत उत्पादन
क) अपेक्षित उत्पादन ड) संभाव्य उत्पादन

iv) ग्राहकांना प्रभावित करण्यासाठी .... हा घटक महत्त्वाचा आहे.
अ) प्रत्यक्ष जाहिरात ब) विपणन
क) प्रवर्तन ड) बाजारपेठ

v) वस्तू किंवा सेवेची करण्यात येणारी प्रसिद्धी म्हणजे .... होय.
अ) जाहिरात ब) वितरण
क) बाजारपेठ ड) विक्री

vi) जेव्हा उत्पादन संस्था 'ना नफा ना तोटा' या तत्वावर वस्तूंचे उत्पादन करतात, ती वस्तू जीवन चक्राची .... अवस्था मानली जाते.
अ) आरंभ ब) वृद्धी
क) स्थैर्य ड) सर्वोच्च बिंदू

P.T.O.

munotes.in

ब) योग्य जोड्या लावा. [5]

	रकाना 'अ'		रकाना 'ब'
1)	विपणन उद्दिष्ट	अ)	कुटूंब ब्रँड
2)	ग्राहक बाजारपेठ	ब)	मास विपणन
3)	पॅकेजींग	क)	विपणन मिश्रचे 'पी'
4)	मोठ्या प्रमाणावरील प्रेक्षक	ड)	कार्य विश्लेषण तंत्र
5)	बजाज समुह	इ)	ग्राहक समाधान

प्रश्न 2) टिपा लिहा. (कोणत्याही 2) [10]

अ) विपणनाचे स्वरूप

ब) बाजारपेठ विभाजनाचे फायदे

क) ब्रँडींग

ड) जाहिरात आणि प्रसिद्धी मधील फरक

प्रश्न 3) अ) विपणनाची व्याप्ती आणि उद्दीष्ट्ये स्पष्ट करा. [8]

ब) विपणन मिश्र म्हणजे काय? विपणन मिश्रचे 7 पी स्पष्ट करा. [7]

प्रश्न 4) अ) ब्रँड या शब्दासह स्पष्ट करा. [8]

i) ब्रँड निष्ठा

ii) ब्रँड विस्तार

ब) जाहिरात म्हणजे काय? जाहिरात माध्यमांचे प्रकार स्पष्ट करा. [7]

munotes.in

❄ ❄ ❄

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2988

[Total No. of Pages : 4

[5801]-607

T.Y. Bachelor of Commerce

365 - (B) : BANKING & FINANCE (Special Paper-II)

Financial Market and Institutions in India-II

(2019 CBCS Pattern) (Semester - VI)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*

2) *Figures to the right side indicate full marks.*

Q1) a) Fill in the blanks (Any Five) **[5]**

i) _________ is an Index of national stock Exchange

a) NIFTY b) SENSEX

c) Nasdaq d) Hang seng

ii) _________ companies are comprises in the sensex

a) 50 b) 100

c) 30 d) 25

iii) The lot size of NIFTY option is__________

a) 25 b) 50

c) 75 d) 100

iv) Headquarter of Life Insurance corporation (LIC) is situated at_________

a) New Delhi b) Mumbai

c) Kolkata d) Pune

v) General Insurance company was incorporated on_________

a) December 5, 1906 b) December 5,1949

c) April 1, 1949 d) April 1, 1935

vi) The chairman of SEBI is appointed by____________

a) IRDA b) Prime Minister

c) RBI d) Ministry of Finance

munotes.in

P.T.O.

b) Match the following. **[5]**

A		B	
i)	NIFTY	a)	New issue Market
ii)	SEBI	b)	1956
iii)	Primary Market	c)	1992
iv)	LIC	d)	Public Issue
v)	IPO	e)	50 Companies

Q2) Write short notes (Any Two) **[10]**

a) De-mat Account.

b) Trade settlement.

c) Mutual Fund.

d) IRDA.

Q3) a) Explain National Stock Exchange. **[8]**

b) State the carrier opportunities in stock market. **[7]**

Q4) a) Explain the functions of Housing Finance. **[8]**

b) Explain the functions of SEBI. **[7]**

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P2988

[5801]-607

T.Y. Bachelor of Commerce

365 - (B) : BANKING & FINANCE (Special Paper-II)

Financial Market and Institutions in India-II

(2019 CBCS Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *2½* तास] [एकूण गुण : *50*

सूचना :
1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजव्या बाजूचे अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.*1*) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही पाच) [5]

i) .... हा राष्ट्रीय रोखेबाजाराचा निर्देशांक आहे.

अ) निफ्टी ब) सेन्सेक्स

क) नॅस्डॅक ड) हँगसेंग

ii) सेन्सेक्समध्ये .... कंपन्या समाविष्ट होतात.

अ) 50 ब) 100

क) 30 ड) 25

iii) निफ्टी ऑप्शनचा लॉट आकार .... असतो.

अ) 25 ब) 50

क) 75 ड) 100

iv) आयुर्विमा महामंडाळाचे मुख्यालय .... येथे आहे.

अ) नवी दिल्ली ब) मुंबई

क) कोलकाता ड) पुणे

v) सामान्य विमा महामंडाळाची स्थापना .... रोजी झाली.

अ) 5 डिसेंबर 1906 ब) 5 डिसेंबर 1949

क) 1 एप्रिल 1949 ड) 1 एप्रिल 1935

vi) सेबीच्या अध्यक्षांची नियुक्ती .... करते.

अ) आय.आर.डी.ए. ब) पंतप्रधान

क) आर.बी.आय. ड) वित्तमंत्रालय

munotes.in

ब) जोड्या जुळवा. [5]

	अ		ब
i)	निफ्टी	अ)	नव-रोखे प्रचालन बाजार
ii)	सेबी	ब)	1956
iii)	प्राथमिक बाजार	क)	1992
iv)	एल.आय.सी.	ड)	सार्वजनिक प्रचालन
v)	आय.पी.ओ.	इ)	50 कंपन्या

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणतेही दोन) [10]

अ) डि-मॅट खाते

ब) ट्रेड समायोजन

क) परस्पर निधी

ड) आय.आर.डी.ए.

प्र.3) अ) राष्ट्रीय रोखे बाजार स्पष्ट करा. [8]

ब) शेअर बाजारातील नोकरी व व्यवसायाच्या संधी सांगा. [7]

प्र.4) अ) गृहवित्त कंपन्यांची कार्ये स्पष्ट करा. [8]

ब) सेबीची कार्ये स्पष्ट करा. [7]

⌘⌘⌘

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2989

[Total No. of Pages : 4

[5801]-608
T.Y. B.Com.
365 (c) : BUSINESS LAW & PRACTICES - II
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) A) Fill in the blanks with the most appropriate alternative (any five). **[5]**

a) Company Law in India has been modelled on the _____ company law. (English, American, Russian)

b) The 1st Companies Act was passed in India in ______ . (1830, 1850, 1857).

c) As per majority rule, a resolution passed by the majority of members in binding on the company and consequently on the _____ . (Minority, Creditors, Directors)

d) The Serious fraud investigation office shall be headed by _____ . (Member, Inspector, Director)

e) Corporations are controlled and directed by _____ . (Corporate Ethics, Corporate Governance, Corporate code)

f) Corporate Governance is a form of _____ . (Self-Regulation, Government Control, External Regulations)

munotes.in

B) Match the following. **[5]**

	Column A		Column B
i)	The Companies Act, 1956	a)	Sale of asset for the benefits of directors themselves
ii)	Oppression & Mismanagement	b)	Ministry of Corporate Affairs
iii)	Compromise	c)	Cadbury Committee
iv)	Good Governance & Accountability	d)	Bhabha Committee
v)	Management of all Companies in India	e)	The Result of Dispute

munotes.in

Q2) Write a short note (any 2) **[10]**

a) Social Responsibilities of Companies.

b) Protection of Minority Interest.

c) Scheme of Compromise and Arrangement.

d) Importance of Corporate Governance.

Q3) a) What is company? Explain the characteristics of company. **[8]**

b) Explain the provisions to prevention of Oppression & Mismanagement. **[7]**

Q4) a) Explain the rights and duties of company inspector. **[8]**

b) What is corporate governance? State the principles of corporate governance. **[7]**

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 4]

P2989

[5801]-608
T.Y. B.Com.
365 (c) : BUSINESS LAW & PRACTICES - II
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : *2½ तास]* *[एकूण गुण : 50*

सूचना : *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील दिलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) **[5]**

i) भारतातील कंपनी कायदा .... कंपनी कायद्यावर आधारित आहेत.

(इंग्रजी, अमेरिकन, रशियन)

ii) भारतात पहिला कंपनी कायदा .... मध्ये पास करण्यात आला.

(1830, 1850, 1857)

iii) बहुमताच्या नियमानुसार, बहुसंख्य सभासदांनी पास केलेला ठराव कंपनीवर आणि .... वर बंधनकारक असतो.

(अल्पसंख्यांक, ऋणको, संचालक)

iv) गंभीर फसवणूक तपास कार्यालयाचे प्रमुख .... असतात.

(सभासद, निरीक्षक, संचालक)

v) व्यावसायिक संस्थांचे नियंत्रण आणि निर्देशन .... द्वारे केले जाते.

(व्यावसायिक नितीमुल्ये, कॉर्पोरेट प्रशासन, व्यावसायिक संहिता)

vi) कॉर्पोरेट गव्हर्नन्स हा .... चा एक प्रकार आहे.

(स्वयं-नियमन, सरकारी नियंत्रण, बाह्य नियमन)

munotes.in

ब) योग्य जोड्या लावा. [5]

रकाना अ		रकाना ब	
i)	कंपनी कायदा 1956	अ)	संचालकांनी स्वत:च्या फायद्यासाठी मालमत्तेची विक्री करणे
ii)	दडपशाही आणि गैरव्यवस्थापन	ब)	कॉर्पोरेट व्यवहार मंत्रालय
iii)	तडजोड	क)	कॅडबरीसमिती
iv)	सु-शासन आणि उत्तरदायित्व	ड)	भाभासमिती
v)	भारतातील सर्व कंपन्यांचे व्यवस्थापन	इ)	वादाचा परिणाम

प्र.2) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [10]

अ) कंपनीच्या सामाजिक जबाबदाऱ्या

ब) अल्पसंख्याक सभासदांच्या हिताचे संरक्षण

क) तडजोड आणि व्यवस्था योजना

ड) कॉर्पोरेट गव्हर्नन्सचे महत्त्व

प्र.3) अ) कंपनी म्हणजे काय? कंपनीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [8]

ब) दडपशाही आणि गैरव्यवस्थापन रोखण्यासाठीच्या तरतुदी स्पष्ट करा. [7]

प्र.4) अ) कंपनी निरीक्षकाचे हक्क आणि कर्तव्ये स्पष्ट करा. [8]

ब) कॉर्पोरेट गव्हर्नन्स म्हणजे काय? कॉर्पोरेट गव्हर्नन्सची तत्त्वे स्पष्ट करा. [7]

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2990

[Total No. of Pages : 4

[5801]-609
T.Y. B.Com.
365 (d) : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT - II
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI) (Paper - II)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (any five). **[5]**

i) Agriculture export is essential for ______

a) Economic growth
b) Domestic growth
c) Income growth

ii) NAFED is registered under _____

a) Multi State Society Act
b) Co-operative Act
c) Company Act

iii) APMCs can dissolve by _____ government.

a) Central
b) State
c) Local

iv) Union government prepared Model Act in _____

a) 1903
b) 1803
c) 2003

v) The largest marketing federation in India is _____

a) SAFED
b) NAFED
c) NABARD

vi) The area of NAFED is _____

a) State
b) Nation
c) District

munotes.in

B) Match the following. **[5]**

	A		B
i)	Formation of APMC	a)	New market & Product
ii)	Product development strategy	b)	MAPMC Act
iii)	Opportunities to formers	c)	Saling agriculture goods abroad
iv)	Export marketing	d)	APMC
v)	Management of APMC	e)	Board of Directors

munotes.in

Q2) Write short notes (any two). **[10]**

a) Performance of NAFED.

b) Scope of APMC.

c) Problems of APMC.

d) Impact on Agriculture marketing.

Q3) a) State the factors influencing marketing strategy of Co-operatives. **[8]**

b) State the objectives of NAFED. **[7]**

Q4) a) State the progress of APMC. **[8]**

b) State the main provisions in model APMC Act 2003. **[7]**

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 4]

P2990

[5801]-609
T.Y. B.Com.
365 (d) : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT - II
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI) (Paper - II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] [एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही पाच) **[5]**

i) कृषी निर्यात .... साठी महत्वाची आहे.
- अ) आर्थिक वृद्धि
- ब) घरगुति वृद्धि
- क) उत्पन्न वृद्धि

ii) नाफेड ची नोंदणी .... द्वारे झालेली आहे.
- अ) बहूराज्य सोसायटी कायदा
- ब) सहकारी कायदा
- क) कंपनी कायदा

iii) कृषी उत्पन्न बाजार समित्या .... सरकार विसर्जित करू शकतात.
- अ) केन्द्र
- ब) राज्य
- क) स्थानिक

iv) केन्द्र सरकारने अधूनिक कायदा .... वर्षी तयार केला.
- अ) 1903
- ब) 1803
- क) 2003

v) भारतातील सर्वात मोठे विपणन संघ .... आहे.
- अ) राज्य विपणन महासंघ
- ब) नाफेड
- क) नाबार्ड

vi) नाफेड ची व्याप्ती .... आहे.
- अ) राज्य
- ब) देशात
- क) जिल्हयात

mumotes.in

ब) खालील जोड्या जुळवा. [5]

	'अ'		'ब'
i)	कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांची स्थापना	अ)	नविन बाजार व उत्पादन
ii)	उत्पादन विकास व्यूहरचना	ब)	महाराष्ट्र कृषी उत्पन्न बाजार समिती कायदा
iii)	शेतकऱ्यांना संधी	क)	भारताबाहेर कृषीमाल विक्री
iv)	निर्यात विपणन	ड)	कृषी उत्पन्न बाजार समित्या
v)	कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांचे व्यवस्थापन	इ)	संचालक मंडळ

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [10]

अ) नाफेडची कामगीरी

ब) कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांची व्याप्ती

क) कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांच्या समस्या

ड) कृषी विपणनावरील परिणाम

प्र.3) अ) सहकारीतील विपणन व्यूहरचनेवर परिणाम करणारे घटक सांगा. [8]

ब) नाफेड ची उद्दिष्ट्ये सांगा. [7]

प्र.4) अ) कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांची कामगीरी सांगा. [8]

ब) कृषी उत्पन्न बाजार समित्यांचा अधूनिक कायदा 2003 ची मुख्य वैशिष्टये सांगा. [7]

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2991

[Total No. of Pages : 3

[5801]-610
T.Y. B.Com.
COST AND WORKS ACCOUNTING - II
365 (e) : Methods of Costing
(2019 Pattern) (Semester - VI)) (365-E)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (any five out of 6). **[5]**

a) ______ is a system in which costs are assigned to batches or work orders of production.

i) Job costing ii) Contract costing

iii) Process costing iv) Marginal costing

b) ______ is a special type of job costing, where the unit of cost is a single contract.

i) Prime cost ii) WIP cost

iii) Contract Costing iv) Total cost

c) _______ is someone who is hired to build something.

i) Contractor ii) Manager

iii) Entrepreneur iv) Director

d) _______ is a method wherein the products go through two or more processes.

i) WIP ii) Process costing

iii) Joint process iv) By process

e) ________ are two or more products that are generated within a single production process.

i) Single products ii) By products

iii) Joint products iv) WIP products

f) _______ is a method of cost ascertainment used in those undertakings which provide services.

i) Service costing ii) Total costing

iii) By products iv) Production costs

P.T.O.

munotes.in

B) Match the following. **[5]**

1)	Work certified	a)	Secondary product
2)	Service costing	b)	Inherited loss
3)	Normal loss	c)	Cost unit per meter
4)	Cotton Mills	d)	Transportation service
5)	By-product	e)	Work completed and certified by the engineer

Q2) Short notes (any two out of three). **[10]**

a) Escalation clause.

b) Process costing.

c) Cost of service cost center.

Q3) The following are the particulars relating to contract which has began on 1st January, 2021 : **[15]**

Particulars	Amt
Contract Price	6,00,000
Machinery as on 01/01/2021	30,000
Materials issued	1,70,600
Wages paid	1,48,750
Direct Expense	6,330
Cash received	3,51,000
Value of work certified	3,90,000
Outstanding wages	5,380
Work uncertified	12,000
Overheads	8,240
Material returned to stores	1,600
Material at site on 31/12/2021	3,700
Machinery at site on 31/12/2021	22,000

Prepare Contract Account for the year ended 31/12/2021.

munotes.in

Q4) X Ltd. manufactures a product which passes through two process that is A and B. It is ascertained that in each process 10% of the total weight is lost and 20% is scrap. The realisation from scrap amounts to Rs. 160 per ton and Rs. 400 per ton form process A and process B respectively. The cost figures relating to processes are as follows. **[15]**

Particulars		Process A	Process B
Materials consumed		2000 tons	140 tons
Cost of materials per ton	(Rs.)	250	400
Direct Wages	(Rs.)	36000	24000
Chargeable Expenses	(Rs.)	11000	12960

Prepare process Account showing the cost per ton of output in each process.

OR

From the following information relating to the vehicle, calculate the cost per running kilometer. **[15]**

Particulars	
Cost of Vehicle	1,00,000
Road License Fees (annual)	5,100
Garage Rent (annual)	4,800
Insurance Charges (annual)	2,100
Supervision and salary (annual)	12,000
Drivers Wages per hour	2.00
Cost of Diesel per liter	4.00
Repairs and Maintenance per km	2.20
Tyres and Batteries per km	1.80
Kilometers run per liter	20 km
Kilometers run annually	20000 km
Estimated Life of the vehicle	100000 km.

You are required to charge interest on cost of vehicle @10% p.a. the vehicle runs 20 km per hour on an average.

✪ ✪ ✪

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2992

[Total No. of Pages : 4

[5801]-611
T.Y. B.Com
STATISTICS
365 (f) : Business Statistics - II
(2019 Pattern) (Semester - VI)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*
3) *Use of Scientific calculators and Statistical tables is allowed.*
4) *Symbols and abbreviations have their usual meaning.*
5) *Graph paper will be provide on request.*

munotes.in

Q1) Attempt the following.

A) Choose the correct alternative of the following: (any five). **[1 each]**

a) The shape of Normal Curve is

i) Symmetrical Bell - Shaped ii) Flat

iii) Circular iv) Spiked

b) The complementary hypothesis to the null hypothesis is called as

i) Null Hypothesis ii) Alternative Hypothesis

iii) Two - sided iv) One sided

c) Let X $\rightarrow$ N(4, 0.5) then mean of X is

i) 8 ii) 4

iii) 0 iv) 1

d) We want to test H0 : Two attributes A and B are independent and both the attributes are at two levels. Then under H0, the statistic used is

i) χ_2^2 ii) χ_4^2

iii) χ_3^2 iv) χ_1^2

e) Testing H0 : $\mu = 50$ against H1 : $\mu \neq 50$ is a

i) one sided left tailed test ii) one sided right tailed test

iii) two sided test iv) both i and ii

P.T.O.

f) Stratified sampling is used when the population is:

i) Homogeneous ii) Heterogeneous

iii) Very Large iv) Too small

g) The ____ sum of squares measures the variability of the observed values around their respective treatment means.

i) Error ii) Total

iii) Treatment iv) Interaction

B) State whether the following statements are TRUE or FALSE. **[1 each]**

a) Type I error is rejecting H0 when it is true.

b) In simple random sampling method, each unit of the population has an equal chance of being included in the sample.

c) Total area under the normal curve remains 1 and it is true for all continuous probability distributions.

d) ANOVA is the preferred method for finding differences among several population proportions.

e) Large sample tests are used when n less than 30.

munotes.in

Q2) Write short note (any two). **[5 each]**

a) Simple Random Sampling Without Replacement (SRSWOR).

b) Systematic Sampling.

c) Analysis of Variance (ANOVA).

d) Chi-square test of goodness of fit for population.

Q3) A) Attempt the following.

a) Let X be normally distributed random variable with parameters (100, 25) that is **[4]**

X~N (100, 25). Calculate :

i) $P(X \geq 108)$

ii) $P(90 \leq X \leq 110)$

b) In a department examination, the candidates of both sexes yielded as presented in following table: **[4]**

Sex	Pass	Fail
Male	1	6
Female	7	6

Can it have inferred that the result of the test is related to the sex of the candidates? Use 5% level of significance. (Given : χ^2_1 , 0.05 = 3.841)

B) Attempt the following:

a) Fill in the blanks of the following ANOVA tables marked "–" **[4]**

Source of variation	Degress of freedom	Sum of squares	Mean Sum of squares	Variance Ratio
Between Salesman	4	45	-	-
Batween Months	3	91	-	-
Error	8	80	-	
Total	15	216		

Test the homogeneity of machine types and workers. Use 5% level of significance.

munotes.in

b) Two manufacturers A and B supply piston rods of specified diameters to a company. The company is interested in comparing variability of the diameters of the product of these two manufacturers. The measurements (in cm) of the diameters of the rods drawn randomly from the rods supplied by A and B are as follows. Use 2% level of significance (Given : F11,9,0.02=5.11)

Diameters of rods supplied by A: 6.4,6.8,7.2,6.6,7.1,7.0,6.5, 7.1,6.9,7.3

Diameters of rods supplied by B : 6.9,6.5,6.6,7.4,6.2,6.8,7.0,7.3, 7.1,7.2, 6.4,6.7

Test whether variances in the diameters of rods supplied by manufacturers A and B are equal. **[3]**

Q4) A) Attempt the following.

a) The gain in weights (in lbs) of pigs fed on two diets A and B are given below: **[4]**

Diet	Gain in weight
A	25, 32, 30, 34, 24, 14, 32, 24, 30, 31, 35, 25
B	44, 34, 22, 10, 47, 31, 40, 30, 32, 35, 18, 21, 35, 29, 22

Test whether the two diets differ significantly regarding their effect on increase in weights. [Given t25,0.05=2.0595]

b) In a random sample of 800 persons from rural area 200 were found to be smokers. In a sample of 1000 persons from urban area 350 were found to be smokers. Test whether proportion of smokers is same for both populations. (Use 5% level of significance). **[4]**

B) Attempt the following:

a) In a population of size 5 the values are 2, 3, 6, 8, 11. Draw all possible sample of size 2 using SRSWOR. Verify that sample mean in an unbiased estimator of population mean. **[4]**

b) Define Normal probability distribution, also state additive property of two independent normal variates. **[3]**

✪ ✪ ✪

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P4020

[Total No. of Pages : 4

[5801]-612

T. Y. B.Com.

365 (g) : BUSINESS ENTREPRENEURSHIP - II

(2019 Pattern) (Semester - VI)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) **A. Fill in the blanks. (Attempt any five out of six)** **[5]**

i) __________ is to estimate the demand of the proposed product in the future.

a) Financial Plan

b) Price Analysis

c) Market analysis

ii) ________ is the discussion of basic and operation flow of the project.

a) Social Aspect

b) Technical Aspect

c) Human Resource Aspect

iii) _________ approach in business enterprise give to entrepreneur an unfair advantage in enterprise.

a) Logical

b) Creative

c) Teamwork

iv) __________ occurs when an unexpected problem puts the statbility of a company of organization at risk.

a) Business crisis

b) Emergency management

c) Control environment

P.T.O.

munotes.in

v) Start-up India launched in the year ________.

a) 2014

b) 2015

c) 2016

vi) ___________ is using your research to advertise business.

a) Marketing

b) Production

c) Research

B. Match the following : **[5]**

1.	Industrial Sickness	a.	Risk Management Methods
2.	Daily Hunt	b.	Leadership
3.	Paytm	c.	Virendra Gupta
4.	ERM	d.	Vijay Sharma
5.	Business Crisis	e.	Lack of finance

Q2) Write a short notes (Attempt Any Two) **[10]**

a) Steps in business plan.

b) Logical Approach.

c) Causes of sickness.

d) Eligibility for startup's in India.

Q3) a) Explain the objectives of business plan. **[8]**

b) Explain MSME Registration process along with its importance. **[7]**

Q4) a) Explain types of business crisis. **[8]**

b) Explain significance of startup. **[7]**

❄ ❄ ❄

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P4020

[5801]-612
T. Y. B.Com.
365 (g) : BUSINESS ENTREPRENEURSHIP - II
(2019 Pattern) (Semester - VI)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना :- 1) सर्व प्रश्नाची उत्तरे लिहिणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) **अ) रिकाम्या जागा भरा (कोणत्याही पाच)** [5]

i) .... म्हणजे भविष्यात प्रस्तावित उत्पादनाच्या मागणीचा अंदाज लावणे.
   अ) आर्थिक योजना
   ब) किंमत विश्लेषण
   क) बाजाराचे विश्लेषण

ii) .... ही प्रकल्पाच्या मूलभूत आणि कार्यप्रवाहाची चर्चा आहे.
   अ) सामाजिक पैलू
   ब) तांत्रिक बाजू
   क) मानव संसाधन पैलू

iii) .... व्यवसाय एंटरप्राइझमधील दृष्टीकोन उद्योजकाला एंटरप्राइझमध्ये एक अन्यायकारक फायदा देतो.
   अ) तार्किक
   ब) क्रिएटिव्ह
   क) टीमवर्क

iv) .... उद्भवते जेव्हा एखादी अनपेक्षित समस्या कंपनी किंवा संस्थेची स्थिरता धोक्यात आणते.
   अ) व्यावसायिक संकट
   ब) आपत्कालीन व्यवस्थापन
   क) नियंत्रण वातावरण

P.T.O.

munotes.in

v) स्टार्ट–अप इंडिया या वर्षी सुरू करण्यात आले ....

अ) 2014

ब) 2015

क) 2016

vi) .... व्यवसायाची जाहिरात करण्यासाठी तुमच्या संशोधनाचा वापर करत आहे.

अ) मार्केटिंग

ब) उत्पादन

क) संशोधन

ब) योग्य जोड्या लावा. [5]

1)	औद्योगिक आजार	अ)	जोखीम व्यवस्थापन पद्धती
2)	दैनिक शोधाशोध (Daily Hunt)	ब)	नेतृत्व
3)	पेटीएम	क)	वीरेंद्र गुप्ता
4)	ERM	ड)	विजय शर्मा
5)	व्यवसाय संकट	इ)	वित्ताचा अभाव

प्रश्न 2) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [10]

अ) व्यवसाय योजनेतील पायऱ्या.

ब) तार्किक दृष्टिकोन.

क) आजारपणाची कारणे.

ड) भारतातील स्टार्टअपसाठी पात्रता.

प्रश्न 3) अ) व्यवसाय योजनेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा. [8]

ब) एमएसएमई नोंदणी प्रक्रियेसह तिचे महत्त्व स्पष्ट करा. [7]

प्रश्न 4) अ) व्यावसायिक संकटाचे प्रकार स्पष्ट करा. [8]

ब) स्टार्टअपचे महत्त्व स्पष्ट करा. [7]

❄ ❄ ❄

munotes.in

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

P2993

[Total No. of Pages : 4

[5801]-613
T.Y. B.Com.
365 (h) : MARKETING MANAGEMENT - II
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Fill in the blanks with most appropriate word in the bracket (any 5). **[5]**

a) _______ marketing covers the services involved in moving an agricultural product. (Agriculture, Global, National)

b) ______ is an important marketing Function which involves holding and Preserving Goods. (Grading, Storage, Transport)

c) ______ act is enacted to protect the interest of consumers.

(Consumer Protection, Patent, Competition)

d) _______ act governs commercial competition in India.

(Trademark, Competition, Bureau of Indian standard)

e) _______ creates awareness about encrypting data.

(Cyber security Marketing, Computer, Software)

f) ______ involves Promoting a business product in worldwide market.

(Global Marketing, National Marketing, Local Marketing)

munotes.in

P.T.O.

Q2) Match the following groups. **[5]**

Group 'A'		Group 'B'	
1)	Agriculture Products	a)	Many nations
2)	Consumer protection Act	b)	Protection to website
3)	Global Market	c)	Seasonal Products
4)	Cyber security	d)	Safeguarding the consumers
5)	Function of marketing	e)	Standardisation

Q3) Write Short Notes on (Any Two). **[10]**

a) Features of agricultural products.

b) Importance of Marketing Regulations.

c) Elements of Global Marketing.

d) Need of Cyber Security Marketing.

munotes.in

Q4) a) What are the different types of agricultural products? **[8]**

b) Explain the importance of Consumer Protection Act 1986. **[7]**

Q5) a) Explain the Factors affecting global marketing. **[8]**

b) Explain the various tactics used by cyber security marketers. **[7]**

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 5]

P2993

[5801]-613
T.Y. B.Com.
365 (h) : MARKETING MANAGEMENT - II
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] [एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) रिकाम्या जागी कंसातील योग्य पर्याय वापरून विधाने पूर्ण करा. (कोणतेही पाच) **[5]**

अ) .... विपणनामध्ये कृषी वस्तू ने-आण करणाऱ्या सेवांचा समावेश होतो.

(कृषी, जागतिक, राष्ट्रीय)

ब) .... हे अत्यंत महत्वाचे विपणन कार्य आहे, ज्यामध्ये वस्तू धारण करून जतन केली जाते.

(प्रमाणीकरण, साठवणूक, वाहतूक)

क) .... कायद्याची निर्मिती ग्राहक हितरक्षणासाठी झालेली आहे.

(ग्राहक संरक्षण, पेटंट, स्पर्धा)

ड) .... कायदा भारतातील व्यावसायिक स्पर्धा नियंत्रित करतो.

(व्यापारी चिन्हे कायदा, स्पर्धा, भारतीय मानक कायदा)

इ) .... डेटा एन्क्रीपट करण्याबाबत जागृती निर्माण करते.

(सायबर सुरक्षा विपणन, संगणक, सॉफ्टवेअर)

फ) .... मध्ये जागतिक बाजारपेठेत व्यवसाय उत्पादनाचा प्रसार करणे समाविष्ट आहे.

(जागतिक विपणन, राष्ट्रिय विपणन, स्थानिक विपणन)

munotes.in

प्र.2) जोड्या लावा. **[5]**

	गट अ		गट ब
i)	कृषी वस्तू	अ)	अनेक राष्ट्र
ii)	ग्राहक संरक्षण कायदा	ब)	वेब साईट सुरक्षा
iii)	जागतिक बाजारपेठ	क)	हंगामी वस्तू
iv)	सायबर सुरक्षा	ड)	ग्राहक सुरक्षितता
v)	विपणनाचे कार्ये	इ)	प्रमाणीकरण

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) कृषी वस्तूची वैशिष्ट्ये

ब) विपणन नियमनाचे महत्व

क) जागतिक विपणनाचे घटक

ड) सायबर सुरक्षा विपणनाची गरज

munotes.in

प्र.4) अ) कृषी वस्तूचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. **[8]**

ब) ग्राहक संरक्षण कायदा 1986 चे महत्त्व स्पष्ट करा. **[7]**

प्र.5) अ) जागतिक विपणनावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. **[8]**

ब) सायबर सुरक्षा विपणकाद्वारे वापरण्यात येणारे विविध डावपेच स्पष्ट करा. **[7]**

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2994

[Total No. of Pages : 4

[5801]-614
T.Y. B.Com.
365 (i) : AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL ECONOMICS - II
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *Q.No. 1 and Q.No. 6 are compulsory.*
2) *Solve any 3 questions from the remaining question No. 2,3,4 and 5.*

Q1) a) Fill in the blanks (attempt any 5 out of 6). **[5]**

i) The conflict and disputes between employers and employees on any industrial matters are known as

(political relations, human relations, social relations, industrial relations)

ii) Agricultural labours mostly faced the problem of _______

(seasonal employment, low agricultural productivity, less capital formation)

iii) The Indian National manufacturing policy was launched in ________

(2014, 2015, 2011, 2019)

iv) The farmers producer organisations are mainly associated with _____

(group of agricultural labour, group of agricultural tenants, group of farmers, group of Agro - traders)

v) The make in India intiative was launched by Prime Minister in _____

(2017, 2020, 2014, 2012)

vi) The main social characteristics of agriculture labour is _______

(low income level, low standard of living low capital formation, low agricultural productivity)

P.T.O.

munotes.in

b) Match the following. **[5]**

	A		B
i)	Maharastra industrial policy	A)	2014
ii)	Make in India	B)	1947
iii)	Problem of agricultural labour	C)	2019
iv)	Industrial disput act	D)	Less wages
v)	Start-up India	E)	New Industrial unit

Q2) Write a short notes (any 2 out of 4): **[10]**

a) Diversification of agriculture labour.

b) Impact of Covid - 19 pandemic on agriculture sector of India.

c) Industrial relations.

d) Problems of Indian agriculture.

munotes.in

Q3) a) Explain the need of farmers producer organizations. **[8]**

b) Describe the causes of increasing agricultural labour in India. **[7]**

Q4) a) Write a detail note on National intellectual property rights policy 2016. **[8]**

b) Explain the meaning and scope of Industrial relations. **[7]**

Total No. of Questions : 4]

P2994

[5801]-614

T.Y. B.Com.

365 (i) : AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL ECONOMICS - II

(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] [एकूण गुण : 50

सूचना : 1) प्रश्न क्र. 1 आणि प्रश्न क्र. 6 सोडविणे आवश्यक आहे.

2) प्रश्न क्र. 2, 3, 4 आणि 5 मधील उर्वरित कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) [5]

i) कोणत्याही औद्योगिक बाबींशी संबंधित कामगार व मालक यांतील विवादपूर्ण संबंधास ………… असे म्हणतात.

(राजकीय संबंध, मानवी संबंध, सामाजिक संबंध, औद्योगिक संबंध)

ii) शेतमजूर प्रामुख्याने …………… या समस्येस समोरे जातात.

(हंगामी रोजगार, कमी कृषी उत्पादकता, निम्न भांडवल निर्मिती)

iii) राष्ट्रीय विनिर्माण धोरण ………….. यावर्षी जाहिर करण्यात आली.

(2014, 2015, 2011, 2019)

iv) शेतकरी उत्पादक संघटना ……………. शी संबंधित असतात.

(शेतमजूर संघ, शेतकूळ समूह, शेतकरी समूह, शेतमाल व्यापारी समूह)

v) पंतप्रधानांद्वारे मेक इन इंडिया योजना …………….. यावर्षी अमलात आणली गेली.

(2017, 2020, 2014, 2012)

vi) शेतमजुरांचे मुख्य सामाजिक वैशिष्ट्य ……………. हे आहे.

(निम्न उत्पन्न स्तर, निकृष्ट राहणीमानाचा दर्जा, निम्न भांडवल निर्मिती, निम्न कृषी उत्पादकता)

munotes.in

ब) योग्य जोड्या लावा. [5]

अ		ब	
i)	महाराष्ट्र औद्योगिक धोरण	अ)	2014
ii)	मेक इन इंडिया	ब)	1947
iii)	शेतमजूरांची समस्या	क)	2019
iv)	औद्योगिक संघर्ष कायदा	ड)	कमी वेतन
v)	स्टार्ट अप इंडिया	इ)	नवीन औद्योगिक घटक

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [10]

अ) शेतमजूरांचे विविधीकरण

ब) भारतीय कृषी क्षेत्रावरील कोरोना−19 महामारीचे परिणाम

क) औद्योगिक संबंध

ड) भारतीय कृषीच्या समस्या

प्र.3) अ) शेतकरी उत्पादक संघटनांची गरज सविस्तर विशद करा. [8]

ब) भारतातील शेतमजूरांच्या वाढत्या संख्येची कारणे स्पष्ट करा. [7]

प्र.4) अ) राष्ट्रीय बौद्धिक क्षमता अधिकार धोरण−2016 यावर सविस्तर टिप लिहा. [8]

ब) औद्योगिक संबंधाचा अर्थ व व्याप्ती स्पष्ट करा. [7]

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2995

[Total No. of Pages : 4

[5801]-615
T.Y. B.Com.
365 (J) : DEFENSE BUDGETING, FINANCE & MANAGEMENT - II
(Special Paper - II)
(2019 Pattern) (Semester - VI)

Time : 2½ Hours] ***[Max. Marks : 70***

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) Attempt any five of the following. **[5×2=10]**

a) Define the private sector.

b) Define defence production.

c) Define defence management.

d) Define armed forces.

e) What is logistic management.

f) What is decision making.

Q2) Attempt any four of the following. **[4×5=20]**

a) Logistic planning.

b) Indian defence.

c) Logistic management.

d) Decision making process.

e) Ministry of defence.

P.T.O.

Q3) Attempt any four of the following. **[4×5=20]**

a) State the role of private sector in defence production.

b) Explain principles of Defence management.

c) State the principles of non military organisation.

d) State the principles of military organisation.

e) Explain types of military organisation.

Q4) Attempt any two of the following. **[2×10=20]**

a) Explain in detail logistic management for Indian defence.

b) Explain in detail decision making in Indian armed forces.

c) Explain in detail problems of arms production in India.

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P2995

[5801]-615
T.Y. B.Com.
365 (J) : DEFENSE BUDGETING, FINANCE & MANAGEMENT - II
(Special Paper - II)
(2019 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] [एकूण गुण : 70

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. [5×2=10]

अ) खाजगी क्षेत्र व्याख्या करा.

ब) संरक्षण उत्पादन व्याख्या द्या.

क) संरक्षण व्यवस्थापन व्याख्या करा.

ड) सेनादले व्याख्या द्या.

इ) लॉजिस्टिक मॅनेजमेंट म्हणजे काय?

फ) निर्णय प्रक्रिया म्हणजे काय?

munotes.in

प्र.2) टिपा लिहा (कोणतेही चार) [4×5=20]

अ) पुरवठा नियोजन

ब) भारतीय संरक्षण

क) पुरवठा व्यवस्थापन

ड) निर्णय प्रक्रिया

इ) संरक्षण मंत्रालय

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. **[4×5=20]**

अ) संरक्षण उत्पादनातील खाजगी क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा.

ब) संरक्षण व्यवस्थापनाची मूलतत्त्व स्पष्ट करा.

क) बिगर लष्करी संघटनेची मूलतत्त्व स्पष्ट करा.

ड) लष्करी संघटनेची मुलतत्त्वे स्पष्ट करा.

इ) संरक्षण संघटनेचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. **[2×10=20]**

अ) भारतीय सेना दलातील पुरवठा व्यवस्थेचे व्यवस्थापन सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) भारतीय सेना दलातील निर्णय प्रक्रिया सविस्तर स्पष्ट करा.

क) भारतीय संरक्षण उत्पादनातील समस्या सविस्तर स्पष्ट करा.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2996

[Total No. of Pages : 4

[5801]-616
T.Y. B.Com.
365 (k) : INSURANCE, TRANSPORT AND TOURISM - II
(2019 Pattern) (Semester - VI)

Time : 2½ Hours] ***[Max. Marks : 50***

Instructions to the candidates:

1) ***All questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

Q1) A) Fill in the blanks. (Attempt any 5): **[5]**

i) The process of grouping people within a market according to similar needs, characteristics or behaviour is known as _______

a) Tourism marketing

b) Segmentation

c) Targeting

ii) Park and Ride scheme, Cycle ways, and Explorer Buses are examples of ________

a) Innovative transport provision

b) Amenities

c) Attractions

iii) IATA stands for ____

a) International Aviation Travel Association

b) International Air Transportation Association

c) International Aviation and Tourism Association

iv) The primary purpose of TAAI is _______

a) To regulate the travel industry in India along organised lines

b) To regulate the travel industry in world

c) To control the travel industry in India along organised lines

P.T.O.

munotes.in

v) Means of land transport are provided by ______

a) Bullode carts

b) Motor vehicles

c) Bullode carts and motor vehicles

vi) Velidator plate is issued to ______

a) Airlines

b) BSP

c) Travel Agents

B) Match the following. **[5]**

	A		B
i)	UNWTO	a)	Mumbai
ii)	TAAI	b)	New Delhi
iii)	IATO	c)	Geneva
iv)	ITDC	d)	Madrid
v)	ICAO	e)	Montereal
		f)	New Delhi

munotes.in

Q2) Write short notes (any 2) **[10]**

a) Tourism Demand and Transport.

b) Tour Operator

c) Tourist Accommodation

d) Function of IATO

Q3) a) Describe types of transport. **[8]**

b) State the importance of Tour Operators. **[7]**

Q4) a) State the types of Accommodiation. **[8]**

b) State the functions of UNWTO. **[7]**

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 4]

P2996

[5801]-616
T.Y. B.Com.
365 (k) : INSURANCE, TRANSPORT AND TOURISM - II
(2019 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] [एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) [5]

i) समान गरजा, वैशिष्टये किंवा वर्तन यांच्यानूसार लोकांच्या गटात टाकण्याची प्रक्रिया .... म्हणून ओळखली जाते.

अ) पर्यटन विपणन

ब) विभाजन

क) लक्ष्यीकरण

ii) पार्क आणि राइड योजना, सायकल मार्ग आणि प्रवासी बस ही .... ची उदाहरणे आहेत.

अ) नाविण्यपूर्ण वाहतुकीची तरतूद

ब) सुविधा

क) आकर्षणे

iii) आय.ए.टी.ए. (IATA) चे विस्तारीत रूप .... आहे.

अ) आंतरराष्ट्रीय विमान प्रवास संघटना

ब) आंतरराष्ट्रीय हवाई वाहतुक संघटना

क) आंतरराष्ट्रीय विमानचालन आणि पर्यटन संघटना

iv) टी.ए.ए.आय. (TAAI) चा प्राथमिक हेतू .... आहे.

अ) संघटीत मार्गाने भारतातील प्रवासी उद्योगाचे नियमन करणे

ब) जगातील प्रवासी उद्योगाचे नियमन करणे

क) संघटीत मार्गाने भारतातील प्रवासी उद्योगांवर नियंत्रण ठेवणे

v) जमिनीवरील वाहतुकीचे साधन .... आहे.

अ) बैल गाडया

ब) मोटार गाडया

क) बैलगाडया आणि मोटार गाडया

vi) ''व्हॅलिडेटर प्लेट'' यांना जारी केली जाते.

अ) विमान सेवा

ब) बी. एस. पी.

क) प्रवासी मध्यस्त

ब) योग्य जोड्या जुळवा : [5]

अ		ब	
i)	UNWTO	अ)	मुंबई
ii)	TAAI	ब)	नवी दिल्ली
iii)	IATO	क)	जिनेवा
iv)	ITDC	ड)	मडरिड
v)	ICAO	इ)	मोनेटेरीयल
		फ)	नवी दिल्ली

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [10]

अ) पर्यटन मागणी आणि वाहतुक

ब) टूर ऑपरेटर

क) पर्यटक निवास

ड) IATO ची कार्ये

प्र.3) अ) वाहतुकीच्या प्रकारांचे वर्णन करा. [8]

ब) टूर ऑपरेटसचे महत्त्व सांगा. [7]

प्र.4) अ) निवासाचे प्रकार सांगा. [8]

ब) UNWTO ची कार्ये सांगा. [7]

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P6479

[Total No. of Pages : 2

[5801]-617
T.Y.B.Com.
COMPUTER PROGRAMMING AND APPLICATIONS
365(I): Computer Networking and E-Commerce - II
(2019 Pattern) (Semester VI) (Special Paper-II)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *Answer all the questions.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the Blanks: **[5]**

a) Customers are going digital with their payments, increasing the need for __________.

i) fraud ii) unsecurity

iii) security iv) prediction

b) To protect your computer from phishing, malware and other security threats use genuine _________ software.

i) virus ii) malicious

iii) anti-virus iv) trojan

c) Using _______ process confidentially, information can be achieved.

i) Cryptography ii) Virus

iii) Security iv) Steganography

d) _______ helps to simplify the business processes and makes them faster and efficient.

i) E-Commerce ii) Files

iii) Folders iv) Virus

e) If the systems use seperate protocols, ________ is used to link two systems.

i) Repeater ii) Bridge

iii) Hub iv) Gateway device

P.T.O.

munotes.in

B) Match the following: **[5]**

a)	E-Currency	A)	E-Signature.
b)	Switch	B)	Digital Cash
c)	Network topology	C)	Connecting to internet
d)	Modem	D)	Bus
e)	Digital Signature	E)	Connect systems on network

Q2) Short notes (Any 2 out of 4) **[10]**

a) Information Security.

b) Security issues in wireless.

c) E- Banking

d) Role of Digital marketing.

Q3) a) Explain various security threats and Vulnerabilities. **[8]**

b) What is E-Commerce? Explain application of E- Commerce in detail. **[7]**

Q4) a) Explain in detail e-marketing techniques? Explain 5P's of marketing. **[8]**

b) Explain the role of E-Advertisement in new age of Information. **[7]**

✧✧✧✧✧

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2997

[Total No. of Pages : 4

[5801]-618
T.Y. B.Com.
BUSINESS ADMINISTRATION
366 (a) : Production and Operations Management - III
(2019 Pattern) (Semester - VI) (Special Paper - III)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) A) Multiple choice questions (answer any 5). **[5]**

i) ______ is the mediator in the distribution chain cycle.

a) Broker

b) Seller

c) Retailer

ii) Most important element for production process is ______

a) Finance

b) Machinery

c) Raw material

iii) An important component of production planning and control is ______

a) Raw material

b) Stock planning

c) Handling of Goods

iv) ABC Analysis is used in ________

a) CPM

b) PERT

c) Inventory Control

v) JIT technique does not include _______

a) Flexibility

b) Quality of working life

c) Line stop authority

P.T.O.

vi) Production planning includes ________

a) Order booking from market

b) Planning production budget

c) Operation lay out

vii) Production management is done with _______

a) Administrative techniques

b) Management techniques

c) Marketing techniques

B) Match the following (any 5) **[5]**

	Group A		Group B
i)	Production planning	a)	Management technique
ii)	J.I.T.	b)	Just in time
iii)	International Standards Organization	c)	Raw material
iv)	First step in Distribution Chain	d)	Economic Order Quantity
v)	E.O.Q.	e)	Determining the start and end time of various production process
vi)	An important factor in manufacturing		
vii)	Work schedule	f)	Production
		g)	23rd February 1947

munotes.in

Q2) Write short notes. (Any 2) **[10]**

a) Production control.

b) Factors responsible for plant location.

c) Just - in - time manufacturing.

d) Difference between supply chain management and logistics management.

Q3) a) What is the meaning of production planning? Explain various objectives of production planning. **[8]**

b) Explain the types of layout of plant. **[7]**

Q4) a) Define Quality Management. Explain the features of quality management. **[8]**

b) Explain the concept of supply chain management & state its steps/stages. **[7]**

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 4]

P2997

[5801]-618
T.Y. B.Com.
BUSINESS ADMINISTRATION
366 (a) : Production and Operations Management - III
(2019 Pattern) (Semester - VI) (Special Paper - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] [एकूण गुण : 50

सूचना :
1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) अ) बहूपर्यायी प्रश्न. (कोणतेही पाच) [5]

i) वितरण साखळीतील मध्यस्त म्हणजे ....
अ) दलाल
ब) विक्रेते
क) किरकोळ व्यापारी

ii) उत्पादन निर्मितीसाठी लागणारा सर्वात महत्वांचा घटक .... आहे.
अ) वित्त
ब) यंत्रसामग्री
क) कच्चामाल

iii) उत्पादन नियोजन व नियंत्रणाचा महत्त्वाचा घटक ....
अ) कच्चा माल
ब) साठा नियोजन
क) माल हाताळणी

iv) ABC विश्लेषण .... साठी वापरले जाते.
अ) सी.पी.एम.
ब) पी. ई. आर. टी.
क) साठा नियंत्रण

v) JIT तंत्रामध्ये .... चा समावेश होत नाही.
अ) लवचिकता
ब) कामकाजाच्या जिवनाची गुणवत्ता
क) लाईन स्टॉप अथोरटी

munotes.in

vi) उत्पादन नियोजनात .... याचा समावेश होतो.

अ) बाजारातून उत्पादनासाठी मागणी येणे

ब) उत्पादन नियोजन अंदाजपत्रक तयार करणे

क) उत्पादन कार्याचा आराखडा तयार करणे

vii) उत्पादन व्यवस्थापन हे .... तंत्राच्या आधारे केले जाते.

अ) प्रशासन विषयक

ब) व्यवस्थापन विषयक

क) विपणन विषयक

ब) जोड्या लावा. (कोणत्याही पाच) **[5]**

	गट 'अ'		गट 'ब'
i)	उत्पादन नियोजन	अ)	व्यवस्थापनाचे तंत्र
ii)	जे. आय. टी. (J.I.T.)	ब)	जस्ट इन टाईम
iii)	जागतिक मानक संघटना	क)	कच्चा माल
iv)	वितरण साखळीतील पहीला टप्पा	ड)	इकोनॉमीक ऑर्डर कॉन्टिटी
v)	इ. ओ. क्यु. (E.O.Q.)	इ)	उत्पादनाच्या विविध प्रक्रिया सुरू करण्याची आणि संपविण्याची वेळ निश्चित करणे
iv)	उत्पादन निर्मितीसाठी लागणारा सर्वात महत्वाचा घटक	फ)	उत्पादन
v)	कार्य वेळापत्रक	इ)	23 फेब्रुवारी 1947

munotes.in

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) उत्पादन नियंत्रण

ब) यंत्रकुल स्थान निश्चितीबाबत महत्त्वाचे घटक

क) वेळेनुसार उत्पादन पद्धत

ड) वितरण साखळी व्यवस्थापन आणि लॉजिस्टीक व्यवस्थापन यातील फरक सांगा

प्र.3) अ) उत्पादन नियोजन म्हणजे काय? उत्पादन नियोजनाची विविध उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा? **[8]**

ब) यंत्रकुलाचे प्रकार स्पष्ट करा? **[7]**

प्र.4) अ) गुणवत्ता व्यवस्थापनाची व्याख्या सांगून, गुणवत्ता व्यवस्थापनाची वैशिष्टे स्पष्ट करा? **[8]**

ब) वितरण साखळीची संकल्पना सांगून, वितरण साखळीच्या पायऱ्या/टप्पे स्पष्ट करा? **[7]**

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2998

[Total No. of Pages : 4

[5801]-619
T.Y. B.Com.
BANKING AND FINANCE - III
366 (b) : Banking Law and Practices in India
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

munotes.in

Q1) A) Fill in the blanks (any 5): **[5]**

i) _______ is the full form of ATM.
   a) Any time money
   b) Automated teller machine
   c) Automatic teller machine

ii) ______ is not type of cyber crime in banking.
   a) Virus attach
   b) Hacking
   c) Violent crime

iii) Expand NEFT _______
   a) National Electronic Fund Transfer
   b) Neutral Electronic Fund Transfer
   c) Natural Electronic Fund Transfer

iv) Who can file a criminal case against the drawer of dishonoured cheque _______
   a) The payee
   b) The holder in due course
   c) a & b both

v) The relationship between a banker and customer is ______
   a) That of debtor and debtor
   b) That of creditor and debtor
   c) Primarily that of a debtor and creditor

vi) A banker's lien is ________
   a) General lien
   b) Particular lien
   c) Negative lien

P.T.O.

B) Match the following. **[5]**

	A		B
i)	Cyber crime	a)	Bank of India
ii)	Commercial bank	b)	Credit creation
iii)	Money creation	c)	Real Time Gross Settlement
iv)	RTGS	d)	Profit oriented
v)	Public Sector Bank	e)	Spamming

Q2) Write short notes (any 2 out of 4) : **[10]**

a) Hacking

b) IPC-420 (Indian Penal Court - 420)

c) Collecting Banker.

d) Garnishee Order.

munotes.in

Q3) a) Explain the types of cyber crime. **[8]**

b) Write the Duties and Rights of paying banks. **[7]**

Q4) a) Explain the Relationship between Banker and customer with reference of debetor and creditor. **[8]**

b) Explain the types of loan schemes in Bank. **[7]**

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 4]

P2998

[5801]-619
T.Y. B.Com.
BANKING AND FINANCE - III
366 (b) : Banking Law and Practices in India
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] [एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) [5]

i) .... हे ATM चे पुर्ण रूप आहे.

अ) कधीही पैसे

ब) स्वयंचलित टेलर मशीन

क) स्वयंचलित टेली मशीन

ii) .... हा बँकेतील सायबर गुन्हा नाही.

अ) व्हायरस हल्ला

ब) हॅकिंग

क) हिंसक गुन्हा

iii) NEFT चे पुर्ण रूप लिहा.

अ) नॅशनल इलेक्ट्रॉनिक फंड ट्रांसफर

ब) नॅचरल इलेक्ट्रॉनिक फंड ट्रांसफर

क) न्युटरल इलेक्ट्रानिक फंड ट्रांसफर

iv) .... हा धनादेशाचा अनादर करणाऱ्यावर फौजदारी खटला दाखल करू शकतो.

अ) पैसे देणारा

ब) पैसे घेणारा

क) अ आणि ब दोन्ही

munotes.in

v) .... हा बॅंकर आणि ग्राहक यांच्यामध्ये संबंध असतो.

अ) धनको आणि धनको

ब) ऋणको आणि धनको

क) मुखत: धनको आणि ऋणको

vi) बॅंकर्सचा धारणधिकार .... आहे.

अ) सामान्य धारणधिकार

ब) विशिष्ट धारणधिकार

क) नकारात्मक धारणधिकार

ब) योग्य जोड्या जुळवा : **[5]**

	अ		ब
i)	सायबर गुन्हा	अ)	बॅंक ऑफ इंडिया
ii)	व्यापारी बॅंका	ब)	पतपैसा
iii)	पैसा निर्मिती	क)	रीयल टाईम ग्रॉस सेटलमेंट
iv)	आर.टी.जी.एस.	ड)	नफा मिळविणे
v)	सार्वजनिक बॅंक	इ)	स्पॅमिंग

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) हॅकिंग

ब) IPC-420 (भारतीय दंड न्यायालय –420)

क) वसुलि बॅंक

ड) गार्निश ऑर्डर

प्र.3) अ) सायबर गुन्ह्याचे प्रकार स्पष्ट करा. **[8]**

ब) प्रदायि बॅंकेची कर्तव्ये आणि अधिकार लिहा. **[7]**

प्र.4) अ) बॅंकर आणि ग्राहक यांच्यातील संबंध ऋणको आणि धनको या दृष्टीने स्पष्ट करा. **[8]**

ब) बॅंकेतील कर्ज योजनांचे प्रकार स्पष्ट करा. **[7]**

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P2999

[Total No. of Pages : 4

[5801]-620
T.Y. B.Com.
366 (c) : BUSINESS LAWS & PRACTICES - III
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blank with the most appropriate alternative (Any 5). **[5]**

a) After declaration of dividend it should be paid within ______ .

(14 days, 21 days, 30 days)

b) After the expiry of _____, the amount of unpaid dividend account should be transferred to Investor Education & Protection Fund.

(7 Years, 3 Years, 5 Years)

c) The books of accounts of every company shall be maintained in order for _______.

(3 years, 5 years, 8 years).

d) After registration of a company 1st auditor shall be appointed within _______ .

(30 days, 60 days, 90 days).

e) Minimum number of directors in the case of a public company is _____ directors.

(2, 3, 5).

f) Every director shall be appointed by the company in ______ u/s 152 (2).

(General meeting, Board of directors meeting, Creditors Meeting).

P.T.O.

munotes.in

B) Match the following. **[5]**

Column A		Column B	
i)	Dividend declared but not paid	a)	Comptroller & Auditor General of India
ii)	Internal Auditor	b)	Final Dividend
iii)	Auditor of Government Comapny	c)	One Director
iv)	Dividend declared at the Anuual General Meeting	d)	Unpaid Dividend
v)	One Person Company	e)	Chartered/Cost Accountants

Q2) Write a short note (Any 2): **[10]**

a) Types of Dividend

b) Right of Members regarding Financial Statements.

c) Qualification of Auditor

d) Independent Director.

Q3) a) Define Dividend. Explain the provisions related to declaration & payment of dividend. **[8]**

b) Explain the provisions regarding types of accounts to be maintained by company. **[7]**

Q4) a) Explain the powers and duties of Auditor. **[8]**

b) Define Director. Explain the provisions related to appointment of Director. **[7]**

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P2999

[5801]-620

T.Y. B.Com.

366 (c) : BUSINESS LAWS & PRACTICES - III

(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] [एकूण गुण : 50

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील दिलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) [5]

i) लाभांश घोषित केल्यानंतर .... दिवसात लाभांश दिला पाहिजे.

(14 दिवस, 21 दिवस, 30 दिवस)

ii) .... वर्षांची मुदत संपल्यानंतर, न भरलेल्या लाभांश खात्याची रक्कम गुंतवणूकदार शिक्षण आणि संरक्षण निधीमध्ये हस्तांतरित केली जाते.

(7 वर्षे, 3 वर्षे, 5 वर्षे)

iii) प्रत्येक कंपनीच्या हिशेबाची पुस्तके .... वर्षांसाठी व्यवस्थित ठेवली जातात.

(3 वर्षे, 5 वर्षे, 8 वर्षे)

iv) कंपनीची नोंदणी झाल्यानंतर .... दिवसांच्या आत पहिल्या लेखापरीक्षकाची नियुक्ती केली पाहिजे.

(30 दिवस, 60 दिवस, 90 दिवस)

v) सार्वजनिक कंपनीच्या बाबतीत किमान संचालकांची संख्या .... असते.

(2, 3, 5)

vi) प्रत्येक संचालकाची नियुक्ती कलम 152 (2) अंतर्गत कंपनीमार्फत .... मध्ये केली पाहिजे.

(सर्वसाधारण सभा, संचालक मंडळाची सभा, ऋणकोची सभा)

munotes.in

ब) योग्य जोड्या जुळवा : [5]

रकाना अ	रकाना ब
i) घोषित केलेला परंतु वसूल न झालेला लाभांश	अ) भारताचे नियंत्रक आणि महालेखापरीक्षक
ii) अंतर्गत अंकेक्षण	ब) अंतिम लाभांश
iii) सरकारी कंपनीचे अंकेक्षक	क) एक संचालक
iv) वार्षिक सर्वसाधारण सभेत घोषित केलेला लाभांश	ड) अदा न केलेला लाभांश
v) एक व्यक्ती कंपनी	इ) चार्टर्ड अकाऊन्टट/कॉस्ट अकाऊन्टट

munotes.in

प्र.2) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [10]

अ) लाभांशाचे प्रकार

ब) वित्तीय विवरणपत्राशी निगडीत सभासदांचे हक्क

क) लेखापरीक्षकाची पात्रता

ड) स्वतंत्र संचालक

प्र.3) अ) लाभांश व्याख्या द्या. लाभांश घोषित आणि भरण्याशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा. [8]

ब) कंपनीद्वारे ठेवल्या जाणाऱ्या खात्यांच्या प्रकारांबाबतच्या तरतुदी स्पष्ट करा. [7]

प्र.4) अ) लेखापरीक्षकाचे अधिकार आणि कर्तव्ये स्पष्ट करा. [8]

ब) संचालक व्याख्या द्या. संचालकाची नेमणूक करण्याबाबतच्या तरतुदी स्पष्ट करा. [7]

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3000

[Total No. of Pages : 4

[5801]-621

T.Y.B. Com.

366 (d) : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT - III

(CBCS 2019 Pattern) (Semester -VI) (Special Paper - III)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (Any five) **[5]**

i) Financial management is the basic function of __________ manager.

a) Purchase b) Sales c) Finance

ii) Funds are utilised in Co-operaties as per_______ planning.

a) Sales b) Product c) Financial

iii) _______ is the forecast of financial planning.

a) Budget b) Cash Book c) Balance sheet

iv) An auditor is the representative of________

a) Members b) Directors c) Promoter

v) Audit report is given by_______

a) Management b) Auditor c) Members

vi) Audit is______ to co-operative society.

a) Mandatory b) Voluntary c) Not compulsory

B) Match the following **[5]**

	A		B
i)	Financial management	a)	Financial control
ii)	Financial planning	b)	Planning of Finance
iii)	Utilisation of funds	c)	Mgt. of co-operative finance
iv)	Examination by Auditor	d)	Report by Auditor
v)	Audit report	e)	Co-operative Audit

P.T.O.

munotes.in

Q2) Write short notes any (two) **[10]**

a) Importance of financial management.

b) Need for financial control.

c) Nature of Co-operative Audit.

d) Powers of Co-operative Auditor.

Q3) a) State the sources of Co-operative finance **[8]**

b) State the Budget and Accouting of Co-operatives. **[7]**

Q4) a) Sate the Utilisation of funds in Co-operatives. **[8]**

b) State the significance of Co-operative Audit. **[7]**

✠ ✠ ✠

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P3000

[5801]-621

T.Y.B. Com.

366 (d) : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT - III

(CBCS 2019 Pattern) (Semester -VI) (Special Paper - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) **[5]**

i) वित्तिय व्यवस्थापन हे .... व्यवस्थापकाचे मध्य कार्य आहे.

अ) खरेदी ब) विक्री क) वित्तिय

ii) सहकारात नीधी चा वापर .... नियोजनानुसार होतो.

अ) विक्री ब) उत्पादन क) वित्तिय

iii) .... हे वित्तिय नियोजनचि पूर्वानुमान आहे.

अ) अंदाजपत्रक ब) रोध पूस्तक क) तळिबंद

iv) अंकेक्षक हा .... चा प्रतिनिधी असतो.

अ) सदस्य (सभासद) ब) संचालक क) प्रवर्तक

v) अंकेक्षण अहवाल ....कडुन दिला जातो.

अ) व्यवस्थापन ब) अंकेक्षक क) सभासद

vi) सहकारी सोसायटयांना अंकेक्षण .... असते.

अ) रूकतीचे ब) ऐच्छीक क) सक्तीचे नसते

ब) खालील जोड्या जूळवा **[5]**

	अ		ब
i)	वित्तिय व्यवस्थापन	अ)	वित्तिय नियंत्रण
ii)	वित्तिय नियोजन	ब)	वित्ताचे योग्य नियोजन
iii)	निधीचा वापर	क)	सहकारी नीधीचा वापर व्यवस्थापन
iv)	अंकेक्षकाद्वारे परीक्षा	ड)	अंकेक्षकाने दिलेला अहवाल
v)	अंकेक्षण अहवाल	इ)	सहकारी अंकेक्षण

munotes.in

प्र.2) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) वित्तिय व्यवस्थापनाचे महत्व

ब) वित्तिय नियंत्रणाची गरज

क) सहकारी अंकेक्षणाचे स्वरूप

ड) सहकारी अंकेक्षकाचे अधिकार

प्र.3) अ) सहकारातील वित्तिय स्त्रोत (मार्ग) सांगा. **[8]**

ब) सहकारातील अंदाजपत्रक आणि लेखांकन सांगा. **[7]**

प्र.4) अ) सहकारामध्ये नीधीचा योग्य वापर कसा होतो ते सांगा. **[8]**

ब) सहकारी अंकेक्षणाचे महत्व सांगा. **[7]**

✠ ✠ ✠

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3001

[Total No. of Pages : 2

[5801]-622

T.Y.B. Com.

366(e) : COST & WORKS ACCOUNTING

(2019 CBCS Pattern) (Semester -VI)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) ***Figures to the right indicate full marks.***
2) ***All questions are compulsory.***

Q1) a) Fill in the blanks (Attempt any 5) **[5]**

i) Standard costing is necessary for ________industry to quote a price and choose a profitable job.

a) Process b) Job c) Contract

ii) Pricing decisions are made on the fundamental principle of________costing.

a) Standard b) Uniform c) Marginal

iii) CAS-6 stands for________.

a) Material cost

b) Employee cost

c) Overheads

iv) The basic purpose of cost Audit is to establish the accuracy of ________Accounts.

a) Financial b) Cost c) Management

v) Efficiency Audit & proprietary Audit are parts of _______Audit.

a) Cost b) Financial c) Management

vi) Labour Rate variance [LRV]=____________.

a) (SQ×SP) - (AQ×AP)

b) (SR-AR) × AH

c) (SQ-AQ) × SP

b) Match the following. **[5]**

Group A	Group B
1) Financial Audit	a) Detail investigation of cost Records
2) Target costing	b) Maximum efficiency
3) Agricultural sector	c) Origin in Japan
4) Cost Investigation	d) Compulsory under Company Act
5) Ideal standards	e) Primary sector of livelihood in India

Q2) Write short notes on the following (any 2). **[10]**

a) Limitations of standard costing.

b) Objectives of target costing.

c) CAS-7.

d) Cost Auditor.

Q3) a) From the following cost data made available by Plasto Limited, compute the following material. **[8]**

Variances:

i) Material cost variance.

ii) Material price variance.

iii) Material Usage variance.

iv) Also verify your results.

Material	Standard quantity (Units)	Standard Price (Rs.)	Actual Quantity (Units)	Actual Price (Rs.)
A	40	10	20	35
B	20	20	30	20
	60		50	

b) From the following details, calculate: **[7]**

i) Labour cost variance.

ii) Labour rate variance.

iii) Labour efficiency variance.

iv) Also verify your results.

Workers	Standard Hours	Standard Rate (Rs.)	Actual Hours	Actual Rate (Rs.)
1) Skilled	30	5.00	32	5.00
2) Unskilled	40	4.00	32	4.25
	70		64	

Q4) a) Aspro Limited, produces and sells 500 units per year at a market price of Rs. 20 per unit with a variable cost of Rs. 12 per unit and fixed over heads of Rs. 1000 p.a. The company management has proposed to reduce its selling price by 20 % under normal conditions

You are required to calculate the additional sales reguired to earn the same profit made earlier. **[8]**

b) Write the difference between cost Audit and Financial Audit. **[7]**

✡ ✡ ✡

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3002

[Total No. of Pages : 3

[5801]-623
T.Y. B.Com.
STATISTICS
366 (f) : Business Statistics - III
(2019 Pattern) (Semester - VI)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*
3) *Use of statistical tables and calculator is allowed.*

munotes.in

Q1) a) Attempt Fill in the blanks any five of the following. **[5]**

i) We can maximize profit function by using computation of _______ function.

ii) If $C(x)=13x^4+12x^3+2$ is the manufacturer's total cost equation then variable cost is ___________.

iii) CPM is _________model.

iv) FCFS is called________discipline.

v) If the total float is zero then corresponding activity is called as________activity.

vi) Node is collections of two or more than two_________.

b) State whether each of the statement given below is true or false: **[5]**

i) Random numbers are not used in simulation theory.

ii) CPM is deterministic model.

iii) In queuing theory, no. of arrivals follows Poisson distribution.

iv) If $C(x) = x^4 + 92x^2 - x + 120$ is the manufacturer's total cost equation then 120 is called variable cost.

v) For Project, we can get more than one critical path.

P.T.O.

Q2) Attempt any two of the following. **[10]**

a) Explain the following terms:

i) Project network

ii) Revenue function.

iii) Simulation

iv) Service rate

v) Calling population

b) If $C(x)=3x^4+12x^2-3x+10$ is the manufacturer's total cost equation, find the:

i) average cost

ii) Fixed cost

iii) variable cost

iv) marginal cost

c) State the condition that cost function can be determined as maxima and minima function.

d) Explain the following terms:

i) Pessimistic time in PERT.

ii) Event

iii) Service channel

iv) Market Equilibrium,

v) Activity

Q3) a) The following table gives the activities in a project and other relevant information: **[8]**

Activity	1-2	1-4	1-3	2-5	3-5	3-6	4-6	5-7	6-7
Duration	3	4	5	2	3	7	9	8	9

Find earliest start, earliest finish, latest start, latest finish, total float, free float and independent float for each activity. Also find critical path.

munotes.in

b) A road transport company has one reservation clerk on duty at a time. He handles information of bus schedules and makes reservations. Customers arrive at a rate of 8 per hour and the clerk can service 12 customers on an average per hour. Under assumption of queuing theory, find. **[7]**

i) Average number of customers waiting for the service.

ii) Average number of customers in a queue

iii) Average waiting time of customer for the service.

iv) Probability that the reservation clerk is idle.

v) Probability that a customer has to wait before he gets service.

Q4) a) A project has the following activities and other characteristics. **[8]**

Activity	Time Estimates		
	t_o	t_p	t_m
1-2	6	24	6
1-3	6	18	12
1-4	12	30	12
2-5	6	6	6
3-5	12	48	30
4-6	12	42	30
5-6	18	54	30

i) Draw the project network and calculate the length and variance of the critical path.

ii) What is the probability that project will be completed within 80 days?

b) Following is the probability distribution of daily demand of cakes. **[7]**

Demand of cake	0	10	20	30	40	50
Probability	0.01	0.20	0.15	0.50	0.12	0.02

Random numbers given below estimate demand of cake using Monte-Carlo simulation method for next 10 days : 25,39,65,76,12,05,73,89,19,49. Also find average daily demand of cake.

❖ ❖ ❖

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P4021

[Total No. of Pages : 4

[5801]-624

T. Y. B.Com.

366 g : BUSINESS ENTREPRENEURSHIP - III

(2019 Pattern) (Semester - VI) (Paper - III)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A. **Fill in the blanks (Attempt any 5 out of 6) :** **[5]**

i) __________ building is the process of getting a group of people to work together through a variety of initiatives and programs that drive motivation and collaboration.

a) Team

b) Process

c) System

ii) A __________ is a group of people with complementary skills who share the same goals, objectives and vision.

a) Team

b) Process

c) Management

iii) __________ management in entrepreneurship is the practice of being able to identify and handle conflict sensibly, fairly, and efficiently.

a) Conflict

b) Stress

c) Harmony

iv) ___________ conflict is conflict within a team of group, where members conflict over goals or procedures.

a) Intrapersonal

b) Intragroup

c) Group

P.T.O.

munotes.in

v) Entrepreneurs ___________ is the process of transforming an ordinary individual to a powerful businessman.

a) Motivation

b) Deterrent

c) Discouragement

vi) __________ marketing is also called online marketing.

a) Digital

b) Offline

c) Physical

B. Match the following : **[5]**

1.	Team building	a)	Conflict within a group
2.	Conflict	b)	Hierarchy of needs
3.	Intragroup conflict	c)	Problem solving
4.	Maslow's Theory	d)	Social media marketing
5.	Digital Marketing	e)	Intergroup

Q2) **Short Notes (Any 2 out of 4) :** **[10]**

a) Virtual Training.

b) Characteristics of stress.

c) Job Analysis.

d) Importance of Digital Marketing.

Q3) a) Explain the important skills required for team building in entrepreneurship. **[8]**

b) Define stress. What are the important causes of stress in entrepreneurship. **[7]**

Q4) a) What is motivation? Explain the types of motivation for entrepreneurs in detail. **[8]**

b) Explain the role of Covid-19 in Digital Marketing for enhancing entrepreneurship. **[7]**

❄ ❄ ❄

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P4021

[5801]-624
T. Y. B.Com.
366 g : व्यावसायिक उदयोजकता - III
(2019 Pattern) (Semester - VI) (Paper - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास] *[एकूण गुण : 50*

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) **अ) रिकाम्या जागा भरा (सहापैकी कोणतेही पाच सोडवा)** [5]

i) .... बांधणी ही प्रेरणा आणि सहयोग चालवणाऱ्या विविध उपक्रम आणि कार्यक्रमांद्वारे लोकांच्या गटाला एकत्र काम करण्यासाठी आणण्याची प्रक्रिया आहे.

अ) संघ

ब) प्रक्रिया

क) प्रणाली

ii) .... हा पूरक कौशल्य असलेल्या लोकांचा समूह असतो जो की समान हेतू, ध्येय आणि दृष्टिकोन यांच्याशी संबंधित असतो.

अ) संघ

ब) प्रक्रिया

क) व्यवस्थापन

iii) उद्योजकतेतील .... व्यवस्थापन म्हणजे संघर्ष ओळखणे आणि हाताळणे हे समजूतदारपणे, निष्पक्षपणे आणि कार्यक्षमतेने हाताळणे.

अ) संघर्ष

ब) ताण

क) सुसंवाद

iv) .... संघर्ष हा गट किंवा संघातील संघर्ष असतो, जेथे सदस्य ध्येय किंवा कार्यपद्धतीवरून संघर्ष करतात.

अ) आंतरवैयक्तिक

ब) आंतर-समूह

क) गट

P.T.O.

munotes.in

v) उद्योजक .... ही सामान्य व्यक्तीला शक्तिशाली व्यावसायिकात बदलण्याची प्रक्रिया आहे.

अ) प्रेरणा

ब) प्रतिबंधक

क) निरूत्साह

vi) .... विपणनाला ऑनलाईन विपणन असेही म्हणतात.

अ) डिजिटल

ब) ऑफलाईन

क) भौतिक

ब) जोड्या लावा : **[5]**

1)	टीम बिल्डींग	अ)	गट संघर्ष
2)	संघर्ष	ब)	गरजांची पदानुक्रम
3)	आंतर–समूह संघर्ष	क)	समस्या सोडविणे
4)	मास्लो सिद्धांत	ड)	सोशल मिडीया मार्केटिंग
5)	डिजिटल मार्केटिंग	इ)	आंतरगट

प्रश्न 2) थोडक्यात टिपा लिहा. (चार पैकी कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) आभासी प्रशिक्षण.

ब) तणावाची वैशिष्ठ्ये.

क) कार्य विश्लेषण.

ड) डिजिटल विपणनाचे महत्त्व

प्रश्न 3) अ) उद्योजकतेमध्ये संघबांधणीसाठी आवश्यक कौशल्यांचे महत्तव स्पष्ट करा. **[8]**

ब) तणावाची व्याख्या लिहा. उद्योजकतेतील तणावाची महत्त्वाची कारणे कोणती आहेत. **[7]**

प्रश्न 4) अ) अभिप्रेरणा म्हणजे काय? उद्योजकांच्या अभिप्रेरणेचे प्रकार तपशीलवार सांगा. **[8]**

ब) उद्योजकता वाढविण्यासाठी डिजिटल मार्केटिंगमध्ये कोविड–19 ची भूमिका स्पष्ट करा. **[7]**

❄ ❄ ❄

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3003

[Total No. of Pages : 4

[5801]-625

T.Y. B.Com.

366 - h : MARKETING MANAGEMENT - III

(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All Questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (Any 5): **[5]**

i) Efforts, planning, aims and evaluation of human resource is called as marketing __________.

a) Control b) Auditing

c) Environment d) Management

ii) In service marketing after sales service, quality service, business service and research development etc, are part of ___________.

a) Product oriented components

b) Person oriented components

c) Quality oriented components

d) Industry group components

iii) _________ is a soul of advertisement.

a) Media b) Design

c) Message d) Printing Art

iv) Marketing ___________ is a directive process which directs all activities in marketing.

a) Auditing b) Environment

c) Management d) Control

v) _________ are depent on use of internet and modern technology.

a) Press media b) Magazines

c) Social media d) Website

vi) Some of social media, which give platform to earn more money independently are called as ____________.

a) Self media b) Income media

c) Print media d) Exchange media

P.T.O.

munotes.in

B) Match the following: **[5]**

i)	Beauty Parlor & Jim services	a)	Social media
ii)	Centre of Attraction & Balance	b)	Techniques of marketing control
iii)	Twitter, Instagram	c)	Person oriented components
iv)	Ratio & market costing analysis	d)	Principles of Design
v)	Role of beasts and animals	e)	Historical social media

Q2) Write short note (any 2) : **[10]**

a) Person oriented components in service marketing.

b) Characteristics of message.

c) Social media marketing - A Profession.

d) Process of marketing control.

munotes.in

Q3) a) Explain the 7 Ps concept of service marketing. **[8]**

b) Which elements are used for setting of advertisement? Explain in detail. **[7]**

Q4) a) Explain the importance of social media in detail. **[8]**

b) Explain the process of marketing audit. **[7]**

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 4]

P3003

[5801]-625
T.Y. B.Com.
366 - h : MARKETING MANAGEMENT - III
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : *2½ तास]* *[एकूण गुण : 50*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) **[5]**

i) मार्केटींगसाठी केले जाणारे प्रयत्न, योजना, ध्येये आणि मनुष्यबळ यांचे परिक्षण म्हणजे विपणन .... होय.

अ) नियंत्रण ब) अंकेक्षण
क) पर्यावरण ड) व्यवस्थापन

ii) सेवा विपणनात विक्रयोत्तर सेवा, गुणवत्ता सेवा, व्यापारी सेवा आणि संशोधन व विकास इत्यादींचा समावेश .... या घटकांमध्ये केला जातो.

अ) वस्तू विषयक घटक ब) व्यक्ति विषयक घटक
क) गुणवत्ता विषयक घटक ड) उद्योग समूह घटक

iii) जाहिरातीचा आत्मा म्हणजे .... होय.

अ) माध्यमे ब) आकृती
क) संदेश ड) मुद्रणकला

iv) विपणन .... हि विपणनामध्ये चालणाऱ्या सर्व गोष्टींना दिशा देणारी प्रक्रिया आहे.

अ) अंकेक्षण ब) पर्यावरण
क) व्यवस्थापन ड) नियंत्रण

v) .... हि इंटरनेट व आधुनिक तंत्रज्ञानाच्या वापरावर अवलंबून असतात.

अ) छापील माध्यमे ब) नियतकालिके
क) सामाजिक माध्यमे ड) वेबसाईट

vi) सामाजिक माध्यमांपैकी काही माध्यमे व्यावसायिक संस्थांना किंवा व्यक्तींना जास्तीत जास्त पैसे मिळविण्याचे स्वतंत्र व्यासपीठ उपलब्ध करून देतात. त्यांना .... असे म्हणतात.

अ) स्व–निर्मित माध्यमे ब) मिळकत माध्यमे
क) छापील माध्यमे ड) देवान–घेवान माध्यमे

munotes.in

ब) जोड्या जुळवा. **[5]**

i)	ब्यूटी पार्लर व जीम सेवा	अ)	सामाजिक माध्यमे
ii)	मध्यवर्ती आकर्षन, स्थिरता	ब)	विपणन नियंत्रण तंत्रे
iii)	ट्विटर, इन्स्टाग्राम	क)	व्यक्तिनिष्ठ घटक
iv)	गुणोत्तर व बाजारमुल्य विश्लेषण	ड)	आकृतीविषयक घटक
v)	पशुपक्षी व प्राण्यांची भूमिका	इ)	ऐतिहासीक सामाजिक माध्यमे

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) सेवा विपणनातील व्यक्तिनिष्ठ घटक.

ब) संदेशाची वैशिष्टये.

क) सामाजिक माध्यम विपणन– एक पेशा.

ड) विपणन नियंत्रण प्रक्रिया.

प्र.3) अ) सेवा विपणनातील 7 Ps संकल्पनेतील घटक स्पष्ट करा. **[8]**

ब) आकर्षक जाहिरात मांडणीसाठी कोणते घटक विचारात घ्यावे लागतात? याचे सविस्तर विवेचन करा. **[7]**

प्र.4) अ) सामाजिक माध्यमांचे महत्त्व सविस्तर स्पष्ट करा. **[8]**

ब) विपणन अंकेक्षण प्रक्रिया स्पष्ट करा. **[7]**

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3004

[Total No. of Pages : 4

[5801]-626

T.Y. B.Com.

366 (i) : AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL ECONOMICS - III

(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI) (Paper - III)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All Questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) a) Fill in the blanks (attempt any 5 out of 6): **[5]**

i) The __________ determine the agricultural cost and price.

(CACP, SBI, RBI, Cooperatives)

ii) Centralization of Industries leads to regional _________ in India.

(Balance, imbalance, sustainability, rural development)

iii) The water (prevention and control of pollution) act was passed in ____________.

(1972, 1971, 1974, 1979)

iv) Major reason of Regional Industrial imbalance in India is _______.

(Concentration of Industries, foreign policy, International trade policy, Regional need)

v) Minimum support price gives a support to _________ produce.

(Agricultural, educational, cultural, technological)

vi) Payment of wages act was passed in _________.

(1930, 1939, 1942, 1936)

P.T.O.

munotes.in

b) Match the following: **[5]**

i)	MSP	A)	Cost & Price determination
ii)	CACP	B)	1965
iii)	Payment of Bonus act	C)	Regional Imbalance
iv)	Concentration of Industries	D)	2010
v)	National green tribunal act	E)	Support to agricultural produce

Q2) Write a short note (any 2 out of 4): **[10]**

a) Need of Industrial legislations.

b) Commission for agricultural cost & price.

c) Minimum support prize.

d) Need of agricultural policies.

Q3) a) Explain the remedial measures for balance industrial development. **[8]**

b) Write a note on minimum wages act 1948. **[7]**

Q4) a) Explain the need of agricultural price policy. **[8]**

b) Describe the importance of minimum support price. **[7]**

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

P3004

[5801]-626
T.Y. B.Com.
366 (i) : AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL ECONOMICS - III
(CBCS 2019 Pattern) (Semester - VI) (Paper - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] [एकूण गुण : 50

सूचना :– 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) [5]

i) .... ही संस्था कृषी विषयक खर्च व किंमत निश्चिती करते.

(सी ए सी पी, एस बी आय, आर बी आय, सहकारी संस्था)

ii) भारतामध्ये उद्योगांचे केंद्रीकरण .... ला प्रोत्सहित करते.

(समतोल, असमतोल, शाश्वतता, ग्रामीण विकास)

iii) पाणी (प्रतिबंध व प्रदुषण नियंत्रण) कायदा .... या वर्षी संमत करण्यात आला.

(1972, 1971, 1974, 1979)

iv) भारतामधील प्रादेशिक औद्योगिक असमतोलाचे .... हे मुख्य कारण आहे.

(उद्योगांचे केंद्रीकरण, विदेशीधोरण, आंतरराष्ट्रीय व्यापार धोरण, प्रादेशिक गरज)

v) किमान आधारभूत किंमत .... ला आधार देते.

(कृषी, शैक्षणिक, सांस्कृतिक, तांत्रिक)

vi) वेतन अदायगी कायदा .... या वर्षी संमत करण्यात आला.

(1930, 1939, 1942, 1936)

munotes.in

ब) जोड्या लावा. [5]

i)	एम एस पी	अ)	खर्च व किंमत निश्चिती
ii)	सी ए सी पी	ब)	1965
iii)	बोनस अदायगी कायदा	क)	प्रादेशिक असमतोल
iv)	उद्योगांचे केंद्रीकरण	ड)	2010
v)	राष्ट्रीय हरीत न्यायाधिकरण कायदा	इ)	कृषी उत्पादनास आधार

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[10]**

अ) औद्योगिक कायदयांची गरज

ब) कृषी खर्च व किंमत आयोग

क) किमान आधारभूत किंमत

ड) कृषी विषयक धोरणांची गरज

प्र.3) अ) समतोल औद्योगिक विकासासाठी उपाययोजना स्पष्ट करा. **[8]**

ब) किमान वेतन कायदा – 1948 यावर टिप लिहा. **[7]**

प्र.4) अ) कृषी विषयक किंमत धोरणाची गरज स्पष्ट करा. **[8]**

ब) किमान आधारभूत किमतींचे महत्त्व विशद करा. **[7]**

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3005

[Total No. of Pages : 4

[5801]-627

T.Y. B.Com.

366 (j) : DEFENCE BUDGETING, FINANCE & MANAGEMENT - III

(2019 Pattern) (Semester - VI) (Special Paper - III)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 70*

Instructions to the candidates:

1) ***All Questions are compulsory.***
2) ***Figures to the right indicate full marks.***

munotes.in

Q1) Attempt any five of the following: **[5×2=10]**

a) Define new trends in defence.

b) Define natural resources.

c) Define defence expenditure.

d) Define defence forces.

e) What is war potential?

f) Define industrial capacity.

Q2) Attempt any four of the following: **[4×5=20]**

a) National security.

b) Military leadership.

c) Defence budget.

d) Indigenisation of armed forces.

e) Challenges in defence.

P.T.O.

Q3) Attempt any four of the following: **[4×5=20]**

a) Explain understanding of Defence budget.

b) Explain linkages between planning and budget.

c) Explain in new trends in Indian defence expenditure.

d) Explain analysis of defence expenditure since 1998.

e) Expalin foreign aid as a contributory element of war potential.

Q4) Attempt any two of the following: **[2×10=20]**

a) Explain in detail economical elements of war potential.

b) Explain in detail elements of war potential.

c) Explain in detail impact of expenditure of Defence forces.

munotes.in

✠ ✠ ✠

Total No. of Questions : 4]

P3005

[5801]-627

T.Y. B.Com.

366 (j) : DEFENCE BUDGETING, FINANCE & MANAGEMENT - III

(2019 Pattern) (Semester - VI) (Special Paper - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : *2½* तास] [एकूण गुण : *70*

सूचना :– *1)* सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.*1)* खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. **[5×2=10]**

अ) संरक्षणातील नवीन प्रवाह व्याख्या करा.

ब) नैसर्गिक साधन संपत्ती व्याख्या करा.

क) संरक्षण खर्च व्याख्या द्या.

ड) सेनादले व्याख्या द्या.

इ) युद्ध गतिमानता म्हणजे काय?

फ) औद्योगिक क्षमता व्याख्या द्या.

munotes.in

प्र.*2)* टिपा लिहा. (कोणतेही चार) **[4×5=20]**

अ) राष्ट्रीय सुरक्षा

ब) लष्करी नेतृत्व

क) संरक्षण अर्थसंकल्प

ड) सेनादलांचे भारतीयकरण

इ) संरक्षणातील आव्हाने

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा. **[4×5=20]**

अ) संरक्षण खर्चाची अत्यावश्यकता समजून घेणे स्पष्ट करा.

ब) अर्थसंकल्प आणि नियोजन यातील संबंध स्पष्ट करा.

क) भारतीय संरक्षण खर्चातील नवीन प्रवाह स्पष्ट करा.

ड) 1998 नंतरच्या संरक्षण खर्चाचे विश्लेषण करा.

इ) युद्ध गतिमानतेतील परकीय सहकार्याचे घटक स्पष्ट करा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. **[2×10=20]**

अ) युद्ध गतिमानतेतील आर्थिक घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

ब) युद्ध गतिमानतेचे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.

क) भारतीय संरक्षणदलावरील संरक्षण खर्चाचे परिणाम सविस्तर स्पष्ट करा.

✠ ✠ ✠

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3006

[Total No. of Pages : 4

[5801]-628

T.Y. B.Com.

366 (k) : INSURANCE, TRANSPORT AND TOURISM - III

(2019 Pattern) (Semester - VI)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All Questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (any 5): **[5]**

a) Variable cost of package tour charges as per _________.

i) Number of package

ii) Change in climatic condition

iii) Number of package and change in climatic condition

b) In terms of destination, what do attractions do _______.

i) Generate the visit to a destination

ii) Inform local residents to the benefits of tourism

iii) Support visitors at the destination

c) VISA which is issued to skilled and qualified professionals are __________.

i) Tourist VISA

ii) Employment VISA

iii) Transit VISA

d) A ________ is a book of information about a place designed for the use of visitors or tourists.

i) Guide

ii) Agent

iii) Guide Book

munotes.in

e) ________ provide emergency assistance to citizens in distress.
   i) Embassy
   ii) Agent
   iii) Tour operator

f) The process of selling of a product through publicity is called ________.
   i) Direct mail
   ii) Indirect mail
   iii) Promotion

B) Match the following: **[5]**

	A		B
i)	Independent tours	a)	Service at trained tour manager
ii)	Escorted tour	b)	Travel independently
iii)	Hosted tour	c)	Visit to religious destinations
iv)	Freedom tours	d)	Agency utilizes the services of another agency
v)	Pilgrim tour	e)	Designed as per the choice of tourists

munotes.in

Q2) Write short notes (Any 2) **[10]**
a) Types of tour package.
b) Tour Brochure.
c) Travel Documents.
d) Handling Emergencies.

Q3) a) Explain in detail factors affecting the Tour Package Formulation. **[8]**
b) Explain Tourist buying behaviour and the role of tour operator. **[7]**

Q4) a) Discuss about Tour booking and administration. **[8]**
b) State the need of quality and customer satisfaction. **[7]**

☯☯☯☯

Total No. of Questions : 4]

P3006

[5801]-628

T.Y. B.Com.

366 (k) : INSURANCE, TRANSPORT AND TOURISM - III

(2019 Pattern) (Semester - VI)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] [एकूण गुण : 50

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही पाच) [5]

i) .... नुसार पॅकेज सहलींच्या किंमती बदलतात.

अ) सामानाची संख्या

ब) हवामान स्थितीतील बदल

क) सामानाची संख्या आणि हवामान स्थितीतील बदल

ii) गंतव्यस्थानात किंवा मुक्कामाच्या ठिकाणी, आकर्षणे .... असतात.

अ) एखाद्या गंतव्यस्थानास भेट देणे

ब) स्थानिक रहिवाशांना पर्यटनाच्या फायद्यांविषयी माहिती देणे

क) गंतव्यस्थानावर अभ्यागतांचे समर्थन करणे

iii) कुशल आणि पात्र व्यावसायीकांना देण्यात आलेला .... व्हिसा आहे.

अ) प्रवासी व्हिसा

ब) रोजगार व्हिसा

क) संक्रमण व्हिसा

iv) .... हे अभ्यागत किंवा पर्यटकांच्या वापरासाठी डिझाइन केलेल्या स्थानाबद्दलची माहिती पुस्तक आहे.

अ) मार्गदर्शन

ब) एजंट

क) मार्गदर्शिका

v) संकटात असलेल्या नागरीकांना आपत्कालीन मदत .... देते.

अ) दुतावास

ब) एजंट

क) टुर ऑपरेटर

vi) प्रसिद्धीद्वारे एखाद्या उत्पादनाची विक्री करण्याच्या प्रक्रियेस .... म्हणतात.

अ) थेट मेल

ब) अप्रत्यक्ष मेल

क) जाहिरात

munotes.in

ब) योग्य जोड्या जुळवा : [5]

'अ'	'ब'
i) स्वतंत्र दौरे	अ) प्रशिक्षित टुर मॅनेजरची सेवा
ii) एस्कॉर्टेड पर्यटन	ब) स्वतंत्र प्रवास
iii) होस्ट केलेले पर्यटन	क) धार्मिक स्थळांना भेट देणे
iv) फ्रीडम पर्यटन	ड) एजन्सी दुसऱ्या एजन्सीच्या सेवांचा वापर करने
v) यात्रेकरू सहल	इ) पर्यटकांच्या आवडीनूसार डिझाईन केलेले

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [10]

अ) पर्यटन पॅकेजचे प्रकार

ब) पर्यटन माहितीपत्रक

क) निर्गमन पुर्व बैठक

ड) पर्यटनानंतरचे उपक्रम

प्र.3) अ) टुर पॅकेज सुत्रिकरणावर परिणाम करणाऱ्या घटकांचे तपशीलवार वर्णन करा. [8]

ब) पर्यटक खरेदीचे वर्तन आणि टुर ऑपरेटरची भूमिका स्पष्ट करा. [7]

प्र.4) अ) टुर बुकिंग आणि प्रशासनाविषयी चर्चा करा. [8]

ब) गुणवत्ता आणि ग्राहकांच्या समाधानाची गरज सांगा. [7]

☯☯☯☯

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3007

[Total No. of Pages : 2

[5801]-629

T.Y. B.Com.

366 - L : COMPUTER PROGRAMMING AND APPLICATIONS - III

Software Engineering

(2019 Pattern) (Semester - VI) (Special Paper)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blanks (Any 5 out of 6): **[5]**

a) _______ is an artifical and informal language that helps programmers develop algorithms.

i) Pseudocode ii) Visual basic

iii) Oracle iv) Windows

b) Software testing tools are the tools which are used for the ________ of software.

i) ranking ii) promoting

iii) debugging iv) testing

c) The benefits of testing includes ________.

i) preventing bugs ii) reducing development costs

iii) improving performance iv) all of the above

d) ________ shows the relationship of entity sets stored in a database.

i) Data dictionary ii) Entity relationship diagrams

iii) Flow iv) Scheme

e) ______ testing involves testing a system with no prior knowledge of its internal workings.

i) Within the box ii) Outbox

iii) Black box iv) Inbox

f) _______ contains metadata i.e. data about the database.

i) case study ii) decision

iii) output design iv) data dictionary

munotes.in

B) Match the following: **[5]**

a)	Decision table	Selenium
b)	Data flow diagram	Entity Relationship Diagram
c)	Screen design	tabular representation of decision making process
d)	ERD	graphical representation of symbols
e)	Software testing tool	graphic design of user interfaces

Q2) Short Notes (Any 2 out of 4): **[10]**

a) Types of testing.

b) Fact finding techniques.

c) Risk Projection.

d) Screen Layout designing.

Q3) a) Explain Decision table and data dictionary with examples. **[8]**

b) Explain data flow diagram in detail. **[7]**

Q4) a) What is software testing? Why is software testing important. **[8]**

b) Explain why data validation is important. **[7]**

✈ ✈ ✈

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3008

[Total No. of Pages : 2

[5801] - 630

T.Y. B.Com.

365 (A) VOC : COMPUTER APPLICATIONS - I

(2019 Pattern) (Semester-VI) (CBCS)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

***Q.1* A)** Fill in the blanks. **[5]**

i) IoT is a system of interrelated computing devices, mechanical and _____

a) E-commerce b) Physics

c) Digital Machines d) Sound machines

ii) AR means ______.

a) Artificial Reality b) Augmented Reality

c) Artificial Robotics d) Augmented Robotics

iii) _____ is a capable of performing tasks that typically require human intelligence.

a) GUI b) AI

c) SI d) KI

iv) The term IoT was invented in _____.

a) 1998 b) 1999

c) 2000 d) 2001

v) ______ is a completely immersive experience that replaces a real-life environment with a simulated one.

a) GR b) VR

c) AR d) DR

munotes.in

B) Match the Pairs. **[5]**

a)	Protocol used in IoT	1)	SaaS
b)	Artificial Intelligence	2)	Hybrid Cloud
c)	Smart Home	3)	TCP/IP
d)	Cloud Computing	4)	IoT
e)	Partially Secure	5)	AI

Q.2 Write short note on the following (Any two) **[10]**

a) Working of IoT

b) PaaS

c) Virtual Reality

Q.3 Answer the following (Any four) **[20]**

a) What is Augmented Reality?

b) What are the features of IoT?

c) Explain briefly the principles of VR.

d) What are the advantages of AI.

e) Explain briefly any two applications of IoT.

Q.4 Answer the following Question (Any one) **[10]**

a) What is Cloud Computing? List the Advantages of Cloud Computing.

b) What is AI? Explain in detail.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3009

[Total No. of Pages : 2

[5801] - 631

T.Y. B.Com. (Vocational)

365 (B) Voc. : SALES MANAGEMENT

Advertising, Sales Promotion & Sales Management - I

(2019 CBCS Pattern) (Semester-VI) (Paper - V)

Time : 2 Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) **A)** Fill in the blanks: **[5]**

a) _____ is most important quality of effective sales manager.

i) Product Knowledge ii) Positive attitude

iii) Product development idea iv) Good personality

b) Looking after daily sales is the prime responsibility of _____

i) CEO ii) Cost Manager

iii) Sales Manager iv) Marketing manager

c) In SWOT analysis 'T' stands for

i) Tentative ii) Thoughts

iii) Time management iv) Threats

d) It is process of interacting with customers.

i) Branding ii) Packaging

iii) CRM iv) CPM

e) ______ is the performance expectation that salesman must achieve during given time.

i) Sales Budget ii) Sales Quota

iii) Sales Report iv) Sales Manual

munotes.in

***Q1)* B)** Match the pairs. **[5]**

a)	CRM	1)	Analysis of sales
b)	Initiative	2)	Set of strategies
c)	Sales Planning	3)	Geographical area
d)	Sales Territory	4)	Quality of sales manager
e)	Sales Audit	5)	Improves seller - customer relationship

Q2) Write short note on (Any two) **[10]**

a) Sales analysis

b) Online sales promotion

c) Sales Management

d) Ethics in selling

Q3) Answer the following (Any four) **[20]**

a) Importance of CRM

b) Corporate Social responsibility

c) Sales Quota and Sales territory

d) Sales Audit

e) Need of Physical distribution of Goods

f) Need of Warehousing

Q4) Answer the following (Any one) **[10]**

a) Explain in detail functions and responsibilities of sales manager.

b) State and explain required qualities of sales manager.

munotes.in

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P3010

[Total No. of Pages : 3

[5801] - 632
T.Y. B.Com (VOCATIONAL)
365 C VOC : TAX PROCEDURE & PRACTICES - I
Customs Duty & Foreign Trade Policy
(CBCS 2019 Pattern) (Semester-VI) (PAPER - I)

Time : 2½ Hours] *[Max. Marks : 50*

Instructions to the candidates:

1) *All questions are compulsory.*
2) *Figures to the right indicate full marks.*

***Q1)* A)** Choose the correct answer (Any Five) **[5]**

i) The time limit for payment of drawback to the claimant without interest is within _____ from the date of filing a cliam for payment of such drawback.

a) Three Months b) Two Months

c) One Months d) Six Months

ii) In case of import of goods, taxable event occurs when ______

a) Goods crossses the territorial water

b) Goods crosses the customs barrier

c) Goods have been dispatched by the supplier

d) Goods become the part of land mass of India

iii) The process of Export is said to be completed when the goods _____

a) Reached the destination port

b) Crosses the Indian Port

c) Crosses the Indian Territorial water

d) Crosses the Indian Customs water

iv) Any licensed public warehouses can be used for depositing _____ goods.

a) Duty free b) Dutiable

c) Exempt d) Import

munotes.in

P.T.O.

v) Import duty paid on goods imported by Jet Airways other than fuel and lubricant for a foreign going vessel is eligible for:

a) Drawback @100%
b) Drawback @98%
c) Refund @100%
d) Refund @98%

vi) To be eligible for drawback goods must be exported within _____ from the date of payment of duty on the importation thereof.

a) One year
b) Two years
c) Three years
d) Five years

B) State whether the following statement is TRUE or FALSE. **[5]**

i) Baggage includes unaccompanied baggage but does not include motor vehicles.

ii) The basic condition for levy of Customs Duty is, there must be import or export of goods.

iii) The rate of drawback on imported goods which are exported as such other than fuel and lubricant oil used in aircraft is 100%.

iv) Section 3 of the Customs Act, 1962, specifies the classes of officers of customs.

v) IEC is a unique 12-digit PAN based alphanumeric code allotted to a person for undertaking any import/export activities.

Q2) Write short notes (Any two) **[10]**

a) Licensing of private warehouses

b) Duty drawback of Customs Duty

c) Deemed Exports under Foreign Trade Policy

d) Authorized Economic Operator

munotes.in

Q3) Answer the following (Any four) **[20]**

a) What are the different types of warehouses?

b) Discuss the important provisions regarding removal of goods from the warehouse in brief.

c) Explain the process of claiming Refund under Customs Act 1962.

d) What are the benefits of Deemed Exports under Foreign Trade Policy?

e) Discuss the provisions in respect of interest on delayed refund under Customs.

f) Explain the provisions relating to export of goods under Foreign Trade Policy.

Q4) Answer Any one of the following Questions. **[10]**

a) What is Deemed Exports? Which type of supplies are regarded as deemed exports?

b) What are the powers of Customs Officers?

munotes.in